N°. 293. A°. 1860.

ZATURDAG 8 DECEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 5 *december*. — Aan den gemeenteraad van Londen wordt eerlang een belangrijk rapport der commissie uit haar midden voor de verbetering der hoofdstad aangeboden, dat, onder anderen, het voorstel tot vestiging van een centraal spoorweg-station in de City behelzen zal.

— Onder het bestuur van lord Congleton, den predikant Baptist Noel, mr. Scott (kamerheer van Londen), dr. Forbes Winslow en andere heeren is alhier eene vereeniging gesticht tot verbreiding van Evangelische beginselen in de hoofdstad. Ten dien einde zijn twee groote wagens vervaardigd, die, met bijbels bevracht, Londen zullen rondrijden, ieder vergezeld door twee personen, een om het rijtuig te besturen en de ander om met heldere stem zulke treffende gedeelten der H. Schrift voor te lezen als geschikt zijn om eenen onmiddellijken en duurzamen invloed op de hoorders uit te oefenen. Men wenscht het getal dezer wagens te vermeerderen, ten einde elk district van Londen en de omstreken te kunnen omvatten.

— Het totaal der sterfgevallen in deze hoofdstad was in de afgeloopen week 1275, derhalve 122 beneden het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren. In de vorige week werden hier 1696 kinderen, namelijk 870 jongens en 826 meisjes, geboren, zijnde 34 boven het gemiddelde in dezelfde week der jaren 1850 tot 1859.

— De Daily News maakt de opmerking dat het Engelsch-Fransch handelsverdrag slechts twee artikelen onbehandeld laat, namelijk zout, waarvan Engeland zeer veel levert, en lompen, die het in groote hoeveelheid gebruiken kan, weshalve het blad hoopt dat Keizer Napoleon ook ten opzigte dier beide artikelen [illegible] houden.

— [illegible] geschreven dat sedert [illegible] en in al de havens der Noordoostkust een hevige storm woedde, die al de schepen naar de havens dreef. In de laatste vier en twintig uren hadden niet minder dan 200 vaartuigen te Shields eene wijkplaats gevonden, en de dokken en havens waren zoo vol dat de schepen digt tegen elkander gedrongen lagen, waardoor hier en daar eenige kleine beschadiging was veroorzaakt. Van schipbreuken was gelukkig nog niets vernomen.

— Van de 200 personen die zich in de kolenmijn te Newport bevonden, waar onlangs eene zoo hevige ontploffing plaats greep, zijn er slechts 30 gered. De ligtzinnigheid van enkele mijnwerkers schijnt ook hier weder de oorzaak van een verschrikkelijk ongeluk geweest te zijn. In de vorige week toch was een dier lieden gestraft, omdat hij den sleutel zijner veiligheidslamp met zich in de groeve genomen had, en reeds herhaalde malen was het gebeurd dat de mijnwerkers het slot hunner lamp met een spijker poogden te openen. Iets dergelijks schijnt ook nu weder gedaan te zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS 6 December.
(*Particuliere Correspondentie.*)

De Moniteur deelt heden de circulaire van den heer de Persigny, onzen nieuwen Minister van binnenlandsche zaken, aan al de prefecten, mede, welke eerste brief zeer onvolledig is, in zoover daarin van geen der drie punten die ons het naast aan het hart liggen met een enkel woord gesproken wordt, namelijk onze betrekkingen met de overige Mogendheden, derhalve oorlog of vrede; de wijzigingen in de Constitutie en vrije drukpers. De heer de Persigny rigt zich in deze circulaire uitsluitend tot de prefecten, en niet tot het publiek. Slechts in ééne zinsnede roert hij een meer algemeen vraagstuk aan, die waarin hij van het terugroepen van eervolle en met onderscheiding bekende mannen uit den tijd der vroegere Regeringen tot het verrigten van zaken gewaagt. Zeer begrijpelijk is het hoe het tegenwoordig bewind met genoegen eenige Staatslieden uit de dagen van het parlementair stelsel weder in het Wetgevend Ligchaam zitting zou zien nemen. In de eerste plaats toch zouden zij den eed van getrouwheid aan den Keizer en de Constitutie moeten afleggen, en voorts zou hun invloed, die tamelijk groot is zoo lang zij buiten de zaken blijven, gering en onbeduidend worden zoodra zij zich in de minderheid der Vergadering verloren, zoodat de geheele winst aan den kant der Regering zijn zou.

De heer de Persigny zegt dat hij nog andere circulaires aan de prefecten zenden zal, maar deze zullen vermoedelijk van geheel vertrouwelijken aard wezen. De laatste zinsnede van die van heden bevat intusschen eene vrij harde les aan de ambtenaren in de departementen. Zij luidt dus: „Deel mij steeds rondborstig uw gevoelen mede, met die onafhankelijkheid van karakter welke den waren Staatsdienaar kenmerkt, en dus zonder er aan te denken of gij behaagt of mishaagt. Bedenk dat een burgerlijk ambtenaar, even als de soldaat die het leven voor zijn Land waagt, des noods eene onverdiende ongenade moet weten te braveren. Maar ducht niet dat ik u onverhoord veroordeelen zal, en nog minder dat ik ooit mijne verantwoordelijkheid achter de uwe zal verbergen. Ducht evenmin, zoolang gij u moedig aan het openbaar belang zult wijden, in de verte onverdedigd aan de wraak eener onbevredigde eerzucht blootgesteld te blijven. Overigens zult gij weldra voorschriften ten opzigte van gewigtige punten van staatkunde en beheer ontvangen, en zal ik gelegenheid hebben een beroep op uwen ijver en uwe verknochtheid te doen."

De Moniteur geeft verder op welke zaken die tot het Ministerie van openbaar onderwijs behoorden naar het Staatsministerie worden overgebragt. Het is de klasse der geleerden en letterkundigen die door den Staat bezoldigd of gepensioneerd worden. Dat gedeelte der attributen van het Ministerie van onderwijs bragt den Minister in aanraking met al de meest verlichte en kundige mannen, en derhalve moet deze afscheiding den heer Rouland pijnlijk treffen. De heer de Salvandy, de minister van openbaar onderwijs onder Lodewijk Filips, zou in een gelijk geval zijn ontslag hebben ingediend.

De woordenstrijd tusschen het Journal des Débats en den Constitutionnel duurt voort. Eerstgenoemd blad wil niets van zijne hoop voor de toekomst opgeven, terwijl het andere over de bereids verkregen uitkomsten met geestdrift uitweidt.

Het geregtshof van Parijs werd heden morgen door een vreeselijk berigt ontsteld. Men vernam toch dat een zijner uitstekendste leden, de heer Poinsot, voorzitter der Kamer in het Keizerlijk Hof, in een der rijtuigen van den van Mullhouse komenden spoortrein vermoord was gevonden. De vierde kamer, wier voorzitter hij was, staakte, op het vernemen van deze tijding, terstond hare zitting. De heer Poinsot kwam uit Champagne, waar hij uitgestrekte bezittingen heeft, terug. In den afgeloopen nacht had hij te Troyes een ledig afgeschoten gedeelte van een spoorwegrijtuig ingenomen. Kort daarop moet een ander persoon zich in hetzelfde kamertje geplaatst en het op een volgend station weder verlaten hebben, zonder dat zulks eenige verdenking wekte. Bij het openen van dat rijtuig ontwaarde een beambte van den Oostelijken spoorweg heden morgen ten vijf ure, hier te Parijs, toen hij de plaatsbiljetten der reizigers wilde aannemen, het in bloed badend lijk van den heer Poinsot. Onverwijld werden de familie en de regterlijke autoriteiten van het gebeurde verwittigd. De procureur-generaal, de procureur des Keizers, de prefect van politie en de chefs der plaatselijke en veiligheids-politie begaven zich terstond naar het station van den Straasburger spoorweg, om tot het eerste onderzoek over te gaan. Het moet onder anderen gebleken zijn dat het horloge van het ongelukkig slagtoffer uit zijn vestzak gerukt was en dat het lijk op de met heet water gevulde stoven uitgestrekt lag. Denkelijk is de misdaad, die niet vroeger ontdekt kon worden, naardien de moordenaar de voorzorg genomen had om het zonneblindje op te trekken, vóór de aankomst te Noisy le Sec gepleegd. Althans eene dame, die in eene andere afdeeling van hetzelfde rijtuig zat, meent, vóór de aankomst van den trein aan dat station, eenige kreten gehoord te hebben.

De laatste depêches uit Zuid-Italië zeggen het volgende: Tot 3 december toe was er voor Gaëta niets nieuws gebeurd. Den vorigen avond hadden de belegeraars eenige bommen in de stad geworpen, maar welke op ledige plaatsen vielen en derhalve geene schade aanrigtten. Men had het vuur moeten staken, om eene betere rigting aan het schot te geven. Het Fransch eskader lag nog altijd ter reede en had levensmiddelen uit Toulon ontvangen, waaruit men opmaakt dat het nog lang voor Gaëta blijven moet. De stoomkorvet Prony was van een kruistogt in de Golf van Terracina wedergekeerd. Sedert eenige dagen heerschte zeer stormachtig weder op dat gedeelte der kust.

Te Napels werd veel over een besluit gesproken, dat na des Konings terugkomst afgekondigd worden en ten doel hebben zou eene buitengewone ligting van 150,000 man in Zuid-Italië uit te schrijven. Ook sprak men van de afdanking van het Engelsch legioen, dat te Caserta in bezetting ligt, waar het in bestendige onmin met de bevolking leeft. De Hongaarsche brigade, wier hoofdkwartier te Genua is, wordt ijverig georganiseerd. Uit alle oorden van Europa komen jeugdige Hongaren dienst bij dat korps nemen. Zij worden te Genua en te Sorrette bij Napels gekasermeerd en kenmerken zich, in onderscheiding van de Engelsche vrijwilligers, door hunne uitmuntende krijgstucht. Die brigade wordt door de zorgen van het provisioneel Hongaarsch Gouvernement gevormd, hetwelk, zegt men, thans volkomen gevestigd is en voortaan al de zaken der Hongaarsche emigratie zal besturen.

Het grootste gedeelte van het Piemonteesch leger is thans in het Koningrijk der Beide Siciliën en legt daar groote bedrijvigheid aan den dag. Behalve te Napels en andere steden waar het in bezetting ligt heeft het drie hoofdkorpsen, waarvan een tot het insluiten van Gaëta gebezigd wordt, het tweede in de Abruzzen werkzaam is, en in gevaarlijke omstandigheden verkeert, en het derde Calabrië bezet, waar thans eenige gisting heerscht. Het jaargetijde maakt de krijgsoperatien in die bergstreken moeijelijk, maar de korpsen houden hunne algemeene stellingen in, die denkelijk vóór het volgende voorjaar geene groote verandering ondergaan zullen.

— De te Parijs gekozen afgevaardigden in het Wetgevend Ligchaam, Jules Favre, Ollivier, Picard en Darimon, allen leden der oppositie, en hunne politieke medestanders, Curé, van Bordeaux, en Henot, van Lyon, hebben, na onderling overleg, besloten hun mandaat neder te leggen, onmiddellijk na de discussie over het adres van antwoord op de Troonrede. Zij willen daardoor hunne meening doen kennen omtrent de noodzakelijkheid der ontbinding van het Wetgevend Ligchaam als gevolg der jongste hervormingen. Een dertigtal, dusgenaamde onafhankelijke afgevaardigden, zouden geneigd zijn dit voorbeeld te volgen.

— Het huis Rothschild heeft heden middag doen weten dat het de betaling van de den 1 december jl. vervallen coupons der Romeinsche leening op zich nam. De vraag is nu wie daartoe de noodige fondsen verstrekt heeft, het huis Rothschild, bij wijze van voorschot, de H. Stoel of de Sardinische Regering. Deze laatste gissing is gebouwd op eene kleine nota in de Turijnsche Opinione, volgens welke die Regering, de staking der betalingen van de Romeinsche schatkist vernomen hebbende, zich in hare plaats zou hebben gesteld. Een ander Turijnsch blad, les Nationalités, ontkent dit echter ten stelligste.

— Het museum der Souvereinen heeft een halsketen ontvangen, die het kruis van den H. Lodewijk draagt en aan Lodewijk XVI heeft toebehoord. Zij is uit 70 schalmen van rooskleurig lapis lazulae zamengesteld, die alle afzonderlijk geciseleerd zijn, wat ook met het kruis het geval is. Het geheel vormt een meesterstuk van bewonderenswaardig geduld.

BELGIË.

BRUSSEL 6 *december*. — De beraadslaging over de begrooting van het Departement van binnenlandsche zaken wordt door de Kamer geregeld voortgezet, zonder zich door bijzonder belangrijke incidenten te kenmerken. Het voorstel van den heer Orts c. s. tot instelling van eene premie voor het beste wapen ten gebruike der scherpschutterijen en keurkorpsen der burgergarde is, na eenige discussie, aangenomen. De zittingen van gisteren en eergisteren werden geheel gewijd aan het bespreken der wenschelijkheid en mogelijkheid van het doen bouwen van een paleis van schoone kunsten. De heer Jamar nam uit de veelvuldige klagten, welke tijdens de jongste tentoonstelling zijn aangeheven over de ongeschiktheid der lokalen in het *Palais Ducal*, aanleiding om de onmisbaarheid van zulk een paleis te betoogen en werd in dat betoog ondersteund door de heeren Hymans en Guillery. De heer Rogier, minister van binnenlandsche zaken, zeide echter die noodzakelijkheid niet in te zien en beweerde dat de gelden, benoodigd tot het bouwen van zulk een paleis, beter en op eene aan de kunstenaars welgevalliger wijze zouden kunnen besteed worden door dezen laatsten de vervaardiging van schilderijen op te dragen. Van eene andere zijde werd, bij wijze van middenweg, in bedenking gegeven de verdere tentoonstellingen te doen plaats hebben in met minder kosten en tijdelijk op te rigten noodgebouwen.

Na uitvoerige en belangrijke discussiën is het artikel der begrooting aangenomen zoo als het door den Minister is voorgedragen. Er zal geen paleis van schoone kunsten gebouwd, maar het *Palais Ducal* zoo goed mogelijk ingerigt worden tot museum van moderne kunst.

In de zitting van heden werd beraadslaagd over het subsidie door de Regering te verleenen aan de werkplaatsen voor leerlingen in verschillende vakken van industrie, in verband met het industrieel onderwijs, van Regeringswege in de Vlaamsche provinciën gegeven. De Minister van binnenlandsche zaken heeft het nut, ja de noodzakelijkheid van de instandhouding dier werkplaatsen betoogd, tegen welk betoog dan ook niet veel afdoends is ingebragt. Een van de leden der Kamer, de heer van derDonckt, wilde zelfs nog een stap verder gaan en het bedoelde subsidie niet als eene buitengewone maar als eene vaste post op de begrooting doen voorkomen en de werkplaatsen voor leerlingen aldus tot eene blijvende instelling maken. Een daartoe strekkend amendement zal, bij de voortzetting der discussiën op morgen, in overweging genomen worden.

— De Koning heeft aan de studenten der universiteiten te Luik en te Gent eene medaille doen ter hand stellen, ter herinnering aan de manifestatien, die in genoemde steden hebben plaats gehad bij gelegenheid van het jongste bezoek van Z. M. en het Vorstelijk gezin en aan welke door de studenten zulk een belangrijk deel is genomen. De rectoren der beide inrigtingen hebben die medailles in eene plegtige vergadering overhandigd.

— Uit Nieuwerkerken, in de nabijheid van St. Truijen, wordt gewag gemaakt van een zonderling geval, waarvan de geschiedenis der geneeskunde welligt geen voorbeeld oplevert. De leden van een talrijk gezin, de dienstboden daaronder begrepen, alle sterke en gezonde lieden, zijn allen, zeer kort na elkander of te gelijk, overvallen door eene trapsgewijze verlamming der ledematen, in zulk eene mate dat zij het gebruik daarvan ten eenenmale verloren en als hulpelooze kinderen gevoed en verpleegd moesten worden. Het zonderlingste is dat de dienstbode, in het huis harer ouders teruggekeerd, zonder geneeskundige hulp herstelde, maar naauwelijks weder bij hare meesters weêrgekomen, op nieuw door de ziekte werd aangetast. De geneeskundigen hebben tot heden de oorzaak van het verschijnsel niet kunnen ontdekken. Een naauwkeurig onderzoek van de gewone spijzen en dranken van dit gezin en van de gereedschappen bij de bereiding daarvan gebruikt, heeft tot niets geleid.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 5 *december*. — Het gerucht wint veld dat de minister van justitie, de heer Simons, ten gevolge van een veel geruchtmakend proces, waarin hij van nabij betrokken is, zijn ontslag heeft ingediend en door den heer von Bernuth zal vervangen worden.

— De herhaalde bewering dat de Prins Regent de eerste aanleiding tot de blijkbaar mislukte Warschauer zamenkomst gegeven heeft, wordt van eene andere zijde stellig wedersproken en de loop dier zaak dus voorgesteld: de Prins Regent wenschte het bezoek van Keizer Alexander te Breslau te beantwoorden, waarop de Keizer van Oostenrijk te Petersburg liet vernemen of hij insgelijks naar Warschau zou kunnen gaan. Rusland hoopte die zamenkomst in het voordeel zijner belangen in het Oosten aan te wenden, waarin het, zoo als men weet, niet geslaagd is, terwijl het, daarentegen, de hoop van Oostenrijk ten opzigte van Italië door den bekenden brief van Keizer Napoleon verijdelde.

WEENEN 4 *december*. — Sedert eergisteren rukken van hier en elders talrijke troepen naar Presburg, Raab, Pesth en andere Hongaarsche steden op, en men spreekt zelfs van het in staat van beleg stellen van dat geheele Kroonland, terwijl de baron Vay, die zich niet krachtig genoeg gevoelt om de rust te handhaven, zijn ontslag nemen zou. In elk geval schijnt het zeker dat de militaire overheden strenge bevelen ontvangen hebben om te beletten dat de Conferentie te Gran niet reeds vooraf door straatoproeren en terroristische geweldenarijen in hare handelingen verlamd worde. Intusschen worden hier gedurig Ministerraden gehouden, in welke nogtans steeds dezelfde besluiteloosheid en het dobberen tusschen twee uitersten schijnt te heerschen. Tot de geruchten behoort dat de heeren von Schmerling en von Hubner weder in het Ministerie komen zullen.

Per Telegraaf.

LONDEN 7 December.

Het gerucht door eenige buitenlandsche dagbladen verspreid, dat lord Cowley zijn ontslag als gezant te Parijs zou hebben genomen, is ongegrond.

BERLIJN 6 December.

De Preussische Zeitung verklaart de depêche van den heer von Schleinitz van 17 october, die door de Sud Deutsche Zeitung medegedeeld en beoordeeld is, valsch te zijn. Volgens eerstgenoemd blad zijn de onderhandelingen met den heer Simson, voorzitter der Tweede Kamer, over het aanvaarden der portefeuille van justitie, mislukt.

WEENEN 7 December.

Het dagblad Fortschritt zegt vernomen te hebben, dat de Raad van Ministers, in eene onlangs gehouden zitting, heeft aangenomen het door den heer von Schmerling ontworpen programma, betreffende de binnenlandsche ontwikkeling ven Oostenrijk. Men verwachtte dien ten gevolge, dat de heer von Schmerling weldra lid van het Kabinet zou worden.

TRIEST 6 December.

Wij ontvangen berigten uit Konstantinopel van 1 december. De Fransche ambassadeur dringt nog bestendig op de voortduring der Fransche bezetting in Syrië aan. Er zijn verzoekschriften ten behoeve dier bezetting, door de tusschenkomst der Fransche agenten, onder de Christenen te Beyruth en Damascus in omloop.

De Grieksche en Armenische bisschoppen zijn door den Sultan gedecoreerd. De wissel is dalende.

De havens in de Zee van Azoff zijn door het ijs gesloten. Te Galata hebben verscheiden faillissementen plaats gehad.

Tweede depêche.

Andere berigten uit Konstantinopel, van 4 dezer, zeggen dat verscheiden met ammunitie beladen schepen op den Donau aangehouden zijn.

De staat der inkomsten van Turkije, door de financiële commissie geteekend, is voor den heer Mirès van Konstantinopel naar Parijs afgezonden.

BERN 7 December.

De Bondsvergadering heeft heden de leden van den Bondsraad benoemd; al de tegenwoordige leden (de heeren Furrer, Stämpfli, Knüsel, Fornerod, Naeff, Frey-Hérosee en Pioda) zijn herkozen. Tot voorzitter werd gekozen de heer Knüsel, tot onder-voorzitter de heer Stämpfli en tot kanselier de heer Schliess.

MADRID 6 December.

Bij het verlaten van het paleis van den Senaat is de maarschalk O'Donnell door een pistoolschot in den linkerschouder getroffen. De dader, zekere Imaz, is onmiddellijk gearresteerd. Hij is iemand van eene zeer opgewonden gemoedsgesteldheid.

LONDEN 7 December.

KOFFIJ flaauw; Native Ceylon 64/. — SUIKER gedrukt en met neiging tot daling. — RIJST flaauw. — OLIEN. Lijn- 28.9; Raap- 41.6 nominaal. — GRANEN stil, prijzen iets flaauwer. — BOTER. Friesche 110/ a 112/. — TALK in loco 60/3, Jan./Maart 60/ a 60/3; April/Junij 59/ a 59/6. De markt was vast. Heden werden afgeleverd 189 v. en aangevoerd 69 v. — METALEN. Schotsch IJzer 51/6.

LIVERPOOL 7 December.

KATOEN. Heden werden 8000 b. tot iets hooger dan verleden vrijdag afgedaan. De verkoopen bedroegen in de afgeloopen week 49,400 b., waarvan 3300 b. op speculatie en 2700 b. voor uitvoer werden genomen. De invoer bedroeg 103,700 en de voorraad op heden bedraagt 579,200 b.

BERLIJN 7 December.

ROGGE. Loco 50, Dec. 49¾, Voorjaar 49⅝. — RAAPOLIE. Loco $11^{27}/_{24}$, Dec. $11^{27}/_{24}$, Mei 12⅛.

HAMBURG 7 December.

Onveranderd.

PARIJS 7 December.

Frankrijk 3 pc. 69.10 ex coupon; dito 4½ pc. 96.90; Cred. Mob. 778. Spanje 1½ pc. 40⅝; dito binnenl. 3 pc. 48¾.

LONDEN 7 December.

De 3 pc. Geconsolideerden 94¼. Rusland 5 pc. 105; dito 4½ pc. 94. Spanje 1½ pc. 41¼; dito buitenl. 3 pc. 50⅞; dito Cert. 6¼. Mexico 3 pc. 21½. Illinois Shares 72: dito Bonds 7 pc. 87. Goud 77/11. Zilver 61¼ d.

Er is een montant van £ 100,000 uit de bank opgevraagd.

WEENEN 7 December.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 65; dito Nationale 5 pc. 77. Wissel Londen ƒ 141.

FRANKFORT 7 December.

Oostenr. Metalliek 5 pc. 43½; dito Nation. 5 pc. 52⅛. Spanje 1⅝ pc. 40; dito 3 pc. 47⅞.

ANTWERPEN 7 December.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 45⅞; dito Nation. 5 pc. 53⅛.

BINNENLAND.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Beraadslagingen over de Staatsbegrooting voor 1861.

Zitting van Vrijdag 7 December.

In deze zitting zijn in behandeling genomen de artikelen van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting (*Departement van Justitie*).

De Iste afdeeling (*kosten van het departement*), bevattende de artt. 1, 2, 3 en 4, wordt aangenomen zonder discussie.

De IIde afdeeling (*kosten der regterlijke magt*) lokt geene discussie uit. De artt. 5 tot en met 10 worden aangenomen.

De IIIde afdeeling (*kosten van het Hoog Militair Geregtshof*) geeft mede geene aanleiding tot beraadslaging. De artt. 11 tot en met 13 worden aangenomen.

De IVde afdeeling (*geregtskosten en kosten van den raad van tucht*) geeft, in het algemeen, geene aanleiding tot beraadslaging. Art. 14 wordt aangenomen.

Bij art. 15 (*algemeene geregtskosten in strafzaken enz. ƒ 210,000*) vraagt de heer *van Eck* het woord, om te betoogen dat, ofschoon er voordeelen aan verbonden zijn om exploiten door de Rijksveldwacht te doen plaats hebben, daartegen nadeelen overstaan; want de dienst der Rijksveldwacht lijdt er onder, en de deurwaarders lijden zoo groot verlies in hunne inkomsten, dat men op 't laatst bezwaar zal hebben deze ambtenaren te vinden. Hij wilde de exploiten hebben overgelaten aan de deurwaarders en de politie aan de Rijksveldwacht. — De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, antwoordt dat het Wetb. van Strafv. zelf de bevoegdheid geeft, om exploiten te laten doen door andere ambtenaren dan deurwaarders. De maatregel om exploiten te laten doen door de Rijks veldwacht, genomen door den minister Boot, acht de Minister dus niet alleen wettig, maar tevens als zeer nuttig, en, tegelijker tijd, de schatkist aanzienlijk bevoordeelende zoowel als den justiciabele, die daardoor in de kosten van 't proces vermindering erlangde. Overigens zal de Minister zorgen, dat de dienst der Rijks veldwacht niet lijde onder het doen van exploiten; de Minister had reeds de noodige aanschrijvingen gedaan, om den maatregel slechts met beleid toe te passen; tevens had de Minister de geregtshoven en de regtbanken aangeschreven, om het getal van deurwaarders zoo veel mogelijk te beperken, ten einde op deze wijze het inkomen van die ambtenaren te doen verbeteren; maar de Staat was niet verpligt te zorgen, dat de deurwaarder een inkomen hebbe, voldoende om te bestaan. — De heer *van Eck*, replicerende, beaamt de laatste stelling des Ministers; maar betoogt dat juist het gemis ten platten lande aan deurwaarders is tegen het publiek belang en dat men uit dat oogpunt moest trachten het inkomen van den deurwaarder te verbeteren. — De heer *Wintgens* betoogt het betreurenswaardige van de langzame afdoening der declaratien van deurwaarders, geneeskundigen en andere experts wegens werkzaamheden in strafzaken. Zoo waren de kosten der experts, in het proces van Gunkel, bedragende meer dan ƒ 800, nog niet betaald; spreker hoopte dat de Minister in deze achterlijkheid der comptabiliteit zou voorzien. — De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, ontkent de juistheid van de algemeenheid der klagt, gedaan door den spreker; wat echter betreft het enkele feit, door den heer Wintgens aangehaald, is de vertraging alleen te wijten aan de arrondissements-regtbank te 's Gravenhage, waar de bewuste declaratie maanden lang is opgehouden. Doch de Minister, vijand van alle verlenging, zou niet nalaten, de *gegronde* klagten te doen ophouden. — De heer *van Lynden* ondersteunt daarentegen de klagten van den heer Wintgens, die vooral z.i. haren grond vinden in de moeijelijkheden die gepaard gaan met de verificatie van de werkelijk gebruikte ingredienten door deskundigen.

De artt. 15 en 16 werden aangenomen.

Bij de discussie over de Vde afdeeling (*kosten van algemeene of Rijkspolitie, enz. ƒ 306,685*) in het algemeen, herinnert de heer *van Eck*, dat de Minister van Justitie eene regeling der Rijkspolitie bij de wet had beloofd, in welke verklaring hij berust, onder den wensch dat die regeling zich niet te lang zou doen wachten. Wanneer de Minister echter, in de Memorie van Beantwoording, verklaart dat de bestaande regeling vrij wel werkt en dat de ambtenaren hun pligt uitnemend vervullen, dan vreesde de spreker dat de wettelijke regeling niet zoo spoedig zou komen. Spreker meent daarentegen dat de Rijkspolitie slechts *relatief* goed werkt, en geenszins dat zij goed werkt, alleen omdat er geene regeling, ja dat er op dit stuk de meest mogelijke anarchie bestaat. Wat de wet zou moeten inhouden daarover zou hij niet spreken; maar wel verzette hij zich tegen het in het Voorloopig Verslag ontwikkelde beginsel dat Rijkspolitie niets anders mogt zijn dan de aanvulling van de gemeentepolitie. Hij kent geen grondslag, waarop die redenering zou rusten. De Rijkspolitie moet worden ingerigt naar het belang van het Rijk, zij behoort *niet* te worden ingerigt naar de eischen en behoeften der gemeenten. Evenmin vereenigde hij zich met het denkbeeld, om de Rijkspolitie *niet* te centraliseren; die centralisatie wenschte hij, en daarbij om de politie te brengen onder het gezag van den Minister van Justitie. — De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, wenschte thans niet te treden in beschouwingen over de verschillende stelsels van regeling der Rijkspolitie; slechts gaf de Minister te kennen, dat hetgeen in het Voorl. Verslag deswege voorkomt te oppervlakkig was om dat te nemen tot grondslag van beschouwingen. De Minister gaf tevens de verklaring, dat de regeling der Rijkspolitie bij de wet zich niet lang zal laten wachten; ofschoon de onderwerpen, daarbij te regelen, zeer moeijelijk zijn. De zaak is nog niet gekomen tot volkomen rijpheid, maar de Minister neigt over tot de aanneming van de grondslagen vervat in het bekende rapport der Staatscommissie ad hoc. In den loop van 't volgend jaar hoopt de Minister de wet zóó tijdig te kunnen inzenden, dat zij althans bij de Kamer bekend zij zal, alvorens de begrooting voor 1862 in behandeling zal worden genomen. De Min. handhaaft voorts zijn gunstigen dunk, in het algemeen, van de werking der tegenwoordige Rijkspolitie, en bepaaldelijk spreekt de Minister de stelling tegen, dat er zou zijn anarchie in 't Land te dien aanzien: integendeel er heerschte orde en regelmaat. — De algemeene discussien werden daarop gesloten.

De artt. 17 tot en met 28 werden aangenomen.

Bij de VIde afdeeling (*kosten der gevangenissen*) in het algemeen, vraagt de heer *Olivier* het woord, om bij den Minister aan te dringen op de aanbieding van de herziening van het geheele strafwetboek, en niet van het eerste boek alléén, gelijk de Minister van voornemens is. Het geheele wetboek moest hebben ééne gedachte; beter ware het met de herziening te wachten tot dat het geheel zal voltooid zijn, dan daartoe trapsgewijs over te gaan. — De heer *Cool* treedt in eene beschouwing over het gevangenisstelsel, daarbij nader ontwikkelende de gronden, door hem bij eene Memorie in het Voorloopig Verslag voorgedragen, ten betooge dat het stelsel van half heid, nu gevolgd, bij den aanbouw van gevangenissen voor het gemengde stelsel van opsluiting, zeer verderfelijk werkt, en de eventuële beslissing der Wetg. Magt over een aan te nemen strafstelsel moet praejudicieren. — De heer *van Lynden* bespreekt het onderwijs in de gevangenissen in verband met hetgeen daaromtrent voorkwam in het jongste Regerings-verslag over het onderwijs. De tegenwoordige Minister had eene circulaire gerigt aan de besturen der gevangenissen, ten einde hen uit te noodigen om de leden der schoolcommissie en de schoolopzieners toegang te verleenen tot het onderwijs in de gevangenissen; en nu betoogde de spreker dat de schoolwet niet was toepasselijk op dat onderwijs, en dat alzoo de gevangenissen niet vielen onder het bereik van de bij die wet ingestelde schoolautoriteiten. Het onderwijs in de gevangenissen was meer een maatregel van orde, van tucht en van verbetering; het was geen maatregel van opvoeding, en viel dus niet onder de kring der wet op het lager onderwijs. — De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, beantwoordt de verschillende ontwikkelde beschouwingen. In substantie zegt de Minister 1°, dat de herziening van het strafwetboek behoort te geschieden eerst van het *eerste* boek, ofschoon de Minister niet ontkent het nauwe verband tusschen de verschillende onderdeelen van het geheel; maar de Minister hecht uit een ander oogpunt groote waarde aan de afzonderlijke behandeling van het eerste boek juist om eerst in beginsel te doen uitmaken, welk strafstelsel zal worden gevolgd met betrekking tot het gevangeniswezen. Na zoodanige beslissing was het mogelijk, om in de toekomst te zorgen voor de middelen, die noodig zouden zijn tot uitvoering van een nieuw strafwetboek; zelfs had de Min. nagedacht over de vraag, of het niet wenschelijk ware om den enkelen titel te doen behandelen betrekkelijk het gevangenisstelsel: die vraag was nog bij den Min. in overweging, en alvorens ten deze te beslissen, zou de Minister ook het door den heer Olivier aangevoerde in overweging nemen; 2°, met betrekking tot de rede van den heer Cool zeide de Minister hoofdzakelijk, dat zijn standpunt ten aanzien van het gevangeniswezen was de inachtneming van een strikt status quo tot dat over het stelsel in zijn geheel zou zijn beslist. Als lid der Kamer had hij steeds afgekeurd de halfslachtige wijze van gevangenis-bouw, waar beide stelsels te gelijk werden toegepast; steeds was de Min. geweest, en is het nog, voorstander van het zuiver cellulair stelsel. Dit gewigtige vraagstuk was inmiddels nog niet beslist, en zoo lang dit niet had plaats gegrepen, gelooft de Minister niet, dat het wenschelijk ware, om aan den cellulairen aanbouw te groote uitbreiding te geven. Er moesten cellen zijn volgens de wet van 1854; maar *meer* dan er behoefte aan is moest niet worden aangebouwd, totdat omtrent het stelsel eene definitieve beslissing zal zijn genomen. De Minister wil niets praejudicieren en alles overlaten aan de latere, vrije beslissing door de Wetgevende Magt. 3°, bespreekt de Minister het vraagstuk van het onderwijs in de gevangenissen. Wanneer de hoofdonderwijzers worden onderworpen aan het schooltoezigt, ingesteld door de wet op het lager onderwijs, dan achtte de Minister dit noodig en nuttig; over het algemeen echter geloofde de Minister niet, dat men overal dat toezigt noodig achtte, en de Minister erkende tevens dat de schoolwet niet geheel kon worden toepasselijk geacht op het onderwijs in de gevangenissen. De Minister zou de zaak dus grondig onderzoeken, ten einde te overwegen de maatregelen, om voor het vervolg de ontstane moeijelijkheden en botsingen te voorkomen. — De heeren *Cool* en *van Lynden* geven nog een kort antwoord, waarin zij beiden verklaren bevredigd te zijn door de inlichtingen des Ministers, waarna de algemeene discussie over de VIde afdeeling wordt *gesloten*.

De artt. 29 tot en met 39 worden aangenomen.

De VIIde afdeeling (*Gebouwen*) lokt, in het algemeen, geene discussie uit.

(Het vervolg van het verslag dezer zitting, waarin ten slotte het hoofdstuk Justitie is aangenomen met 63 tegen 3 stemmen, wordt in ons volgend N°. opgenomen.)

ONTWERP VAN WET

BETREKKELIJK

DE NATIONALE MILITIE.

Het thans aan de Tweede Kamer ter overweging voorgedragen nader ontwerp van wet betrekkelijk de Nationale Militie is van den volgenden inhoud:

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groothertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat eene nieuwe wet betreffende de nationale militie door de Grondwet wordt gevorderd,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. Jaarlijks geschiedt eene ligting voor de militie. Zij bedraagt niet meer dan één man op elke driehonderd inwoners. Dit getal wordt jaarlijks berekend naar de op den 31 december van het vorig jaar in het Rijk aanwezige bevolking.

Art. 2. De hoegrootheid van elke ligting en van het daarin door elke provincie te dragen aandeel wordt jaarlijks door Ons bepaald. Dit aandeel wordt bepaald in evenredigheid tot het getal der in de provincien in het vorig jaar voor de militie ingeschrevenen, voor zoo ver zij op den 31 december van dat jaar in leven zijn. Daarbij worden niet in rekening gebragt zij, die vóór hunne inschrijving in 's Rijks krijgsdienst getreden zijn en zich nog daarin bevinden.

Art. 3. Het door elke gemeente in het aandeel der provincie te dragen gedeelte wordt door Gedeputeerde Staten bepaald in evenredigheid tot het getal der in de gemeente in het vorig jaar voor de militie ingeschrevenen, voor zoover zij op den 31 december van dat jaar in leven zijn. Daarbij worden niet in rekening gebragt zij, die vóór hunne inschrijving in 's Rijks krijgsdienst getreden zijn en zich nog daarin bevinden. Ter bepaling van dat aandeel kunnen, zoo noodig, twee of meer gemeenten worden zamengevoegd.

Art. 4. Is de Staat in oorlog of in andere buitengewone omstandigheden, dan kan door Ons eene buitengewone ligting worden bevolen. Daarbij bindt het in de tweede zinsnede van art. 1 bepaald getal niet. De hoegrootheid der buitengewone ligting en het daarin door elke provincie en gemeente te dragen aandeel worden op de in de artt. 2 en 3 voorgeschreven wijze bepaald.

Art. 5. Elke ligting wordt, zooveel mogelijk, zamengesteld uit vrijwilligers voor de militie. Zij wordt, bij gebrek aan genoegzame vrijwilligers, voltallig gemaakt door lotelingen.

Art. 6. Het staat elk vrij, zijne dienst bij de militie door een ander te doen waarnemen.

Art. 7. Een deel van elke ligting wordt voor de dienst ter zee bestemd. Het wordt door Ons bepaald en bedraagt, *in tijd van vrede*, niet meer dan zes honderd man.

Art. 8. Voor de militie ingelijfden duurt de dienst te land vijf, ter zee vier jaren. Is de Staat in oorlog of in andere buitengewone omstandigheden, zoo kan eene wet, jaarlijks te vernieuwen, hen tot langere dienst verpligten.

Art. 9. In elke provincie is een militieraad en een militie-commissaris. In zeer bevolkte of uitgestrekte provincien kunnen twee of meer militieraden en militie-commissarissen zijn.

Art. 10. Hij, die op den 1 januarij van het jaar zijn 19de jaar was ingetreden, maar zijn 40ste niet had volbragt, wordt niet tot het aangaan van een huwelijk toegelaten, erlangt geen buitenlandsch paspoort en geene vergunning om zich naar 's Rijks overzeesche bezittingen te begeven, dan na te hebben bewezen zijne pligten ten aanzien van de militie, tot op het tijdstip van de aangifte tot het aangaan van een huwelijk of van de aanvrage om paspoort of gemelde vergunning, te hebben vervuld of tot geene dienst bij de militie gehouden te zijn of geweest te zijn.

Art. 11. Hij, die voor de militie is ingeschreven en nog voor de dienst kan worden opgeroepen, erlangt geen buitenlandsch paspoort of geene vergunning om zich naar 's Rijks overzeesche bezittingen te begeven, dan na ten genoegen van Onzen commissaris in de provincie, waar hij is ingeschreven, zekerheid te hebben gesteld, dat hij zijne dienst, zoo noodig, door een ander zal doen waarnemen.

Art. 12. Ieder, die voor de militie is ingeschreven, en elk, die daarbij is ingelijfd, kan, overeenkomstig de daaromtrent bestaande voorschriften, tot eene vrijwillige verbindtenis voor den tijd van zes jaren of langer worden toegelaten bij de zeemagt, bij het leger hier te Lande of bij het krijgsvolk, dienende in 's Rijks overzeesche bezittingen. Een minderjarige behoeft daartoe de toestemming van zijnen vader of voogd niet. Hij, die bij het aangaan van zoodanige verbindtenis reeds bij de militie is ingelijfd, of daartoe later wordt opgeroepen, strekt altijd in mindering van het aandeel in de ligting, te dragen door de gemeente, binnen welke hij is ingeschreven.

Art. 13. Met uitzondering van de overeenkomsten van vervanging in de dienst, zijn alle volgens deze wet over te leggen stukken vrij van zegel-, griffie-, registratie- en legalisatie-kosten.

HOOFDSTUK II.

VAN DE VRIJWILLIGERS BIJ DE MILITIE.

Art. 14. Om vrijwilliger bij de militie te zijn, moet men ongehuwd ingezeten, ligchamelijk voor de dienst geschikt, ten minste 1,56 el lang, niet jonger dan 21, niet ouder dan 35 jaren wezen, tot op het tijdstip der optreding als vrijwilliger aan zijne verpligtingen ten aanzien van de militie, zoo ver die te vervullen waren, hebben voldaan en een goed zedelijk gedrag hebben geleid.

Art. 15. Om vrijwilliger bij de militie te kunnen zijn, behoeft een minderjarige de toestemming van zijnen vader of voogd niet.

Art. 16. Hij, die bij de zeemagt, bij het leger hier te Lande, of bij het krijgsvolk in 's Rijks overzeesche bezittingen heeft gediend, wordt niet als vrijwilliger bij de militie toegelaten, tenzij hij bij het verlaten van de dienst, behalve een bewijs van ontslag van den bevelhebber, onder wien hij laatstelijk heeft gediend, een getuigschrift hebbe ontvangen, inhoudende, dat hij zich gedurende zijn diensttijd goed heeft gedragen. Hij kan, heeft hij dit ontvangen, tot dat zijn veertigste jaar volbragt is, als vrijwilliger bij de militie worden toegelaten.

Art. 17. De vrijwilligers strekken in mindering van het aandeel in de ligting, te dragen door de gemeente, voor welke zij optreden.

HOOFDSTUK III.

VAN DE INSCHRIJVING VOOR DE MILITIE.

Art. 18. Jaarlijks worden voor de militie ingeschreven alle mannelijke ingezetenen, die op den 1sten januarij van het jaar hun 19de jaar waren ingetreden. Voor ingezeten wordt gehouden: hij, wiens vader of voogd ingezeten is volgens de wet van den 28sten julij 1850 (Staatsblad n.° 44); hij, die, geen ouders of voogd hebbende, gedurende de laatste, aan het in de eerste zinsnede van dit artikel vermelde tijdstip voorafgaande, achttien maanden in Nederland verblijf hield; hij, van wiens ouders de langstlevende ingezeten was, al is zijn voogd geen ingezeten, mits hij, bij het overlijden van dien langstlevende, binnen het Rijk verblijf hield.

Art. 19. De inschrijving geschiedt: van een ongehuwde in de gemeente, waar de vader of voogd woont; van een gehuwde, een weduwenaar en van hem, die geen vader of voogd heeft of door dezen is achtergelaten, of wel wiens voogd buiten 's Lands woont, in de gemeente, waar hij woont.

Art. 20. De in een vreemd Rijk achtergebleven zonen van een ingezeten, die geen Nederlander is, worden niet voor de militie ingeschreven.

Art. 21. Elk die volgens art. 18 behoort te worden ingeschreven, is verpligt zich daartoe bij burgemeester en wethouders aan te geven tusschen den 1sten en den 31sten januarij. Bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis is zijn vader of voogd tot het doen van die aangifte verpligt. De wijze, waarop van het doen van de aangifte blijken moet, wordt door Ons bepaald.

Art. 22. Jaarlijks, in den loop der maand december, geschiedt, ten minste twee malen, door burgemeester en wethouders eene openbare kennisgeving, waarbij aan de verpligting tot het doen van de aangifte in de volgende maand januarij wordt herinnerd.

Art. 23. Hij, die eerst na het intreden van zijn 19de jaar, doch vóór het volbrengen van zijn 20ste ingezeten wordt, is verpligt, zich, zoodra dit plaats heeft, ter inschrijving aan te geven bij burgemeester en wethouders zijner woonplaats. Daarbij gelden de bepalingen der 2de en 3de zinsneden van art. 21. Zijne inschrijving geschiedt in het register van het jaar, waartoe hij volgens zijnen leeftijd behoort.

Art. 24. Hij, wiens aangifte ter inschrijving verzuimd is, wordt door burgemeester en wethouders, zoo zij het ontdekken, ambtshalve ingeschreven. Zij geven daarvan terstond aan hem of aan zijn vader of voogd kennis.

Art. 25. Hij, die zich na den 31sten januarij, doch vóór den 31sten december ter inschrijving aangeeft, wordt alsnog ingeschreven.

Art. 26. Hij, die te regt in eene gemeente is ingeschreven, blijft tot de voor de militie ingeschrevenen van die gemeente behooren, al verandert hij van woonplaats.

Art. 27. De bestuurders van godshuizen of andere gestichten of instellingen van weldadigheid en die van gevangenissen zenden jaarlijks, voor den 10den januarij, eene opgave van de onder hun bestuur staande jongelingen, die op den 1 januarij hun 19de jaar zijn ingetreden, aan onzen commissaris in de provincie, in welke de inschrijving van die jongelingen voor de militie moet plaats hebben, onverschillig of de jongelingen zich in de gestichten bevinden of elders zijn uitbesteed. De opgave betreffende de gevangenen vermeldt het misdrijf, dat hun is te laste gelegd of waarvoor zij veroordeeld zijn.

Art. 28. Het register van inschrijving wordt jaarlijks op den 31 januarij voorloopig en op den 31 december voor goed gesloten, op beide dagen des namiddags ten 4 ure. Na de sluiting, die op het register vermeld en door de onderteekening van den burgemeester en den secretaris bekrachtigd wordt, worden geene personen meer ingeschreven dan de in art. 23 bedoelde.

Art. 29. Het register wordt met eene daaruit opgemaakte alphabetische naamlijst vóór den 5 januarij van het jaar, volgende op dat der inschrijving, door den burgemeester gezonden aan Onzen commissaris in de provincie, die deze stukken onderzoekt, zoo noodig verbetert en voor den 20 januarij aan den burgemeester terugzendt. Register en lijst worden daarna, uiterlijk den 25 januarij, gedurende ten minste acht dagen, op de secretarie der gemeente voor elk ter lezing nedergelegd. Van die nederlegging geschiedt openbare kennisgeving.

HOOFDSTUK IV.

VAN DE LOTELINGEN.

§ 1. *Van de Loting.*

Art. 30. De loting der voor de militie ingeschrevenen geschiedt jaarlijks in den loop van de maand februarij.

Art. 31. Onze commissaris in de provincie bepaalt de plaatsen, dagen en uren vóór de loting. Hiervan geschiedt in elke gemeente door burgemeester en wethouders, twee malen vóór den bepaalden dag, openbare kennisgeving.

Art. 32. Burgemeester en wethouders der gemeente waar de loting plaats heeft, zorgen voor een daartoe geschikt vertrek.

Art. 33. De loting geschiedt ten overstaan van den militie-commissaris of van een van de militie-commissarissen in de provincie, voor elke gemeente afzonderlijk. Gemeenten, krachtens de slotbepaling van art. 3 zamengevoegd, worden voor ééne gemeente gehouden. De burgemeester of een lid van den raad van elke gemeente is tegenwoordig; wanneer er voor zijne gemeente wordt geloot. De burgemeesters of raadsleden, die zich tot het bijwonen van de loting buiten hunne woonplaats begeven, genieten reis- en verblijfkosten uit 's Rijks kas, volgens het door Ons te bepalen bedrag.

(*Zie het vervolg in het Bijvoegsel*).

ROTTERDAM 7 December.

Door de Nederlandsche Handel-Maatschappij is bevracht de navolgende 10 schepen als: voor Amsterdam: Metalen Kruis, kapit. J. P. Zuurdeeg; De Gebroeders, kapit. H. Kramer; Galilei, kapit. T. H. Kock; Jan Daniel, kapit. A. K. Zweede, Lamina Elizabeth, kapit. A. Gersen; de beide laatste van Rotterdam. — Voor Rotterdam: Arlequin, kapit. H. Singer, en Canton, kapit. J. Kettler. — Voor Dordrecht: Geertruida Maria, kapit. C. Spiegelberg. — Voor Middelburg: Marinus Willem, kapit. P. Duyn. — Voor Schiedam: Jan van Schaffelaar, kapit. L. G. Verbeek.

Volgens opgaven van het Ministerie van Finantien is aan de verschillende kantoren van 's Rijks accijnsen over de maand november jl. ontvangen aan suiker-accijns een bedrag van ƒ 28,646. 69.

De Minister van Staat en van Finantien heeft bij resolutie van 30 nov. jl. buiten effect gesteld een proces-verbaal, opgemaakt door politie-agenten tegen een persoon, wegens het, op daartoe gedane aanvrage, op den openbaren weg, niet vertoonen van patent als omroeper over 1860/61, en zulks op grond, dat de politiedienaren volgens art. 32, in verband met art. 34 der wet op het regt van patent, niet bevoegd zijn vertooning van patent te vragen, terwijl de bedoelde keurde bovendien niet genoemd wordt onder de personen verpligtingen, die, volgens § 2 van eerstgemeld artikel, gehouden zijn het patent ten allen tijde bij het oefenen van hun beroep met zich te voeren.

— De jaarletter bij den herijk der maten en gewigten voor 1861 is door den Minister van Staat en van Finantien bepaald, aldus afgebeeld **Y**

Zr. Ms. fregat met stoomvermogen *Admiraal Wassenaer*, onder bevel van den kapitein ter zee R. van Voss, laatst van Plymouth, is heden morgen ter reede van Vlissingen aangekomen.

Bij besluit van heeren Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 5 dezer is tot commies, hoofd der afdeeling *Statistiek* enz., aan de provinciale griffie benoemd de heer mr. A. M. Maas Geesteranus, thans adjunct-commies 1ste klasse, ter vervanging van den heer mr. J. Luzac, aan wien, op zijn verzoek, ten gevolge zijner benoeming tot secretaris van het collegie van curatoren der hoogeschool te Leyden met ultimo dezer, een eervol ontslag is verleend.

KRIMPEN A/D LEK 7 *december*. — Menschen, die dezer dagen in den grond werkten, vonden digt aan de oppervlakte nog eene menigte van wormen, terwijl zij in hunne huizen spinnen, vliegen en ander kruipend hatend gedierte aantroffen. Men meent hieruit te kunnen opmaken, dat gedane voorspellingen van vrij gen en strengen winter voor alsnog weinig waarschijnlijkheid hebben.

DORDRECHT 6 *december*. — De Arrondissements-Regtbank alhier heeft bij vonnis van gisteren den persoon van J. J. van S., vroeger woonachtig te Oud-Beijerland, thans gedetineerd in het huis van arrest alhier, schuldig verklaard aan het wanbedrijf van eenvoudigen diefstal, en hem te dier zake veroordeeld tot eene correctioneele gevangenisstraf van zes maanden, in eenzame opsluiting te ondergaan.

'S GRAVENHAGE 7 *december*. — Gisteren middag heeft ten Hove een groot diner plaats gehad, hetwelk werd bijgewoond door Z. K. H. den Prins van Oranje, HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden en H. D. H. de Groothertogin-Moeder van Mecklenburg Schwerin.

— Z. Exc. de Minister van Justitie, de heer Godefroi, heeft gisteren middag een groot diner gegeven, hetwelk werd bijgewoond door de Ministers, de gezanten van Engeland, Frankrijk en Sardinië, den Voorzitter en een aantal leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

— Heden heeft aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken de aanbesteding plaats gehad van het bouwen van een magazijn voor geneesmiddelen en andere localen te 's Gravenhage, ten dienste van het Departement van Oorlog, met de leverantien van de daartoe vereischte materialen. Er waren ingekomen 20 inschrijvingsbiljetten, waarvan het minste was van den heer H. van Malsen te 's Hage, voor de som van ƒ 107,364.

LEYDEN 7 december. — Bij de herstemming tusschen de heeren J. A. de Fremery en J. Scheltema, die heden heeft plaats gehad ter benoeming van een lid voor de Kamer van koophandel en fabrieken alhier, is eerstgemelde tot lid benoemd.

AMSTERDAM 7 december. — In de maand november jl. heeft het vervoer van reizigers langs den Nederlandschen Rijnspoorweg f 78,046, het vervoer van goederen f 48,855, en het vervoer van reizigers en goederen door direct verkeer met Duitschland f 29,628 opgebragt: zijnde f 17,940 meer dan in dezelfde maand des vorigen jaars.

UTRECHT 7 december. — Gisteren is aan deze Hoogeschool bevorderd tot doctor in de theologie de heer H. A. N. Rovers, van Franeker, na verdediging zijner *disquisitio de Paulo religionis, Christianae apologeta.*

HEUSDEN 5 december. — De heer J. van de Griendt is aannemer geworden van het maken van verdedigingswerken aan den Hoogen Maasdijk bij Hedikhuizen en ook tegenover de Bernsche Hoeve, respectievelijk voor f 26,400 en f 28,800, terwijl de heer C. de Laut aannemer is geworden van het maken van een verdedigingswerk achter den Elshoutschendijk, voor de som van f 18,000.

'S HERTOGENBOSCH 6 december. — De dader der verschillende zoowel te 's Hertogenbosch, Venlo, Grave als in andere plaatsen, gepleegde opligterijen is bekend geworden, in de gemeente Buul bij Eindhoven gearresteerd en gisteren avond alhier in het huis van arrest overgebragt, zoodat men eerlang dien sluwen opligter voor de Arrondissements-Regtbank zal zien te regt staan.

ARNHEM 6 december. — In de op het Raadhuis dezer gemeente gereed gemaakte localen zijn reeds eenige spoorweg-beambten werkzaam, ook des avonds. Men verneemt dat de commissie voor de Staatsspoorwegen eenige stukken gemeentegrond ten gebruike heeft gevraagd en verkregen om daarop spoorstaven en dwarsleggers te deponeren.

ZWOLLE 5 december. — Gisteren is voor de Arrondissements-Regtbank alhier behandeld de zaak tegen den voortvlugtigen Peter Schäffer, die den 20 junij jl. met den thans overledenen J. J. Brinkman op den Twentschen weg alhier is aangehouden, en bij welke gelegenheid hij weder heeft weten te ontkomen, na den Rijksveldwachter Kempers, die hem gearresteerd had, eene wond met een mes in de onderbuik te hebben toegebragt. Na het hooren van onderscheiden getuigen requireerde de heer substituut-officier tot schuldigverklaring van den beklaagde aan rebellie met wapenen, waarin bloedstorting is ontstaan, en tot veroordeeling van hem te dier zake, bij verstek, tot gevangenisstraf voor den tijd van vijf jaren en in de kosten.

FRANEKER 5 december. — Men gaat hier voort met het opsporen en ontcijferen der muurschilderingen op de pilaren in de Grootekerk. Onder de martelaren, waarvan vroeger melding werd gemaakt, heeft men in verouderd letterschrift den naam St. Apolonia gevonden; ook is er nog te voorschijn gekomen een vrouwenbeeld, voerende aan een touw een dier gedrochten, waarvan de wereld in de middeleeuwen en vroeger wemelde, doch waarvan thans zelfs in de musea geen spoor of overblijfsel is te vinden.

— Door den heer E. G. Veldwijk, te Amsterdam overleden, vroeger in Suriname in verschillende betrekkingen werkzaam, is aan de diaconie der Nederduitsche Hervormde gemeente te Paramaribo vermaakt een legaat van f 1000.

Verslag omtrent den oogst in de provincie Zuidholland.

De *tarwe* leverde, wat de hoeveelheid betreft, een voldoend beschot op, doch was met veel schot bezet. De opbrengst was van 18 tot 35 mudden per bunder.

De *rogge* heeft veel door wind en regen geleden, zoodat de opbrengst, hoewel vrij voldoende, wat de qualiteit betrof wel wat te wenschen over liet. De opbrengst kan van 20 tot 40 mudden per bunder worden geschat.

De *winter- en zomergerst* hebben een redelijk goed beschot van wigtig graan opgeleverd. Ten gevolge van de gevallen regens verloor dit gewas veel van zijne kleur. De opbrengst kan worden berekend op 30 tot 50 mudden per bunder; slechts enkele perceelen in het land van Voorne en Putten bragten 64 mudden per bunder op.

De *haver* slaagde over het algemeen zeer naar wensch; in enkele streken oefende echter de weêrgesteldheid eenen nadeeligen invloed op dit gewas uit, daar het met veel schot bezet raakte, en de qualiteit daardoor gering bleef. De opbrengst was van 20 tot 60 mudden per bunder.

De *erwten* hebben het meest door den natten zomer geleden; er kan dan ook gezegd worden, dat de opbrengst van dit gewas beneden het middelmatige is gebleven.

De *boonen* slaagden over het algemeen beter naar wensch. Het insect, dat sinds vele jaren dit gewas zoo zeer teisterde, schijnt door de natte weêrsgesteldheid in dit jaar niet in zoo grooten getale aanwezig te zijn geweest. De opbrengst kan op 20 tot 36 mudden per bunder worden geschat.

De *aardappelen* werden dit jaar, alhoewel later, door de gewone ziekte aangetast, en de berigten daaromtrent waren verre van geruststellende. De uitkomst heeft echter de vrees voor een geheel deel beschaamd, daar in vele streken nog vrij gunstige resultaten van dit gewas zijn verkregen, en de opbrengst in de goed geslaagde streken op 150 tot 240 mudden per bunder kan worden berekend.

Het *kool- of raapzaad* is zeer verschillend geslaagd. In enkele streken was het beschot hiervan zeer middelmatig, het dorschen heeft veel oponthoud gehad door de regens, waardoor de qualiteit van het zaad veel geleden heeft, zoodat de opbrengst op niet meer dan van 12 tot 22 mudden per bunder kan worden berekend. In enkele streken, en bepaaldelijk in het land van Voorne en Putten, en in de eilanden Flakkée en Goedereede, leverde dit gewas zeer goede uitkomsten op, en werd van enkele stukken van 40 tot 50 mudden per bunder gedorscht.

De *beetwortel*, slechts in weinig streken verbouwd, is slecht uitgevallen; de knol bleef over het algemeen klein.

De *meekrap*, in het land van Voorne op kleine schaal verbouwd, is vrij goed geslaagd; men berekent de opbrengst van de gerooide mee op 1600 Ned. ponden per bunder.

In de eilanden Flakkée en Goedereede viel de *meekrap* bij het delven en reeden minder gunstig uit dan men verwacht had; de opbrengst der 2jarige werd geschat op 1800 Ned. ponden, die der 3jarige op 2600 Ned. ponden per bunder.

De in de afdeeling Delft der Hollandsche Maatschappij van Landbouw verbouwde *tabak* is door het ongunstige weder bijna geheel vernietigd geworden.

Het vlas is in de eilanden Overflakkée en Goedereede zeer gunstig geslaagd; het te velde staande is tot hooge prijzen verkocht geworden: van f 200 tot f 500 per bunder. In het land van Voorne en Putten rekent men op een goed beschot van vlas en raapt men de opbrengst op 230 steen per bunder.

De *hennep*, in den Alblasserwaard geteeld, leverde een zeer goed gewas; volgens verwachting zal echter de opbrengst van zaad niet groot zijn.

De *boomvruchten* zijn algemeen zeer overvloedig; zonder de gewoed hebbende stormen, zouden de uitkomsten buitengewoon zijn geweest. Door de weinige warmte waren zoowel appelen en peren, als de andere fijne vruchten niet smakelijk. De prijzen zijn over het algemeen aanzienlijk lager dan het vorige jaar.

Hooi en weilanden. De hooioogst is, wat de eerste snede betreft, zeer goed geweest. Het koude natte weder heeft op den verderen groei van het gras echter zeer nadeelig gewerkt; zoodat het vee in het algemeen vroeg is moeten worden gestald, en het overschot van hooi, in het vorige jaar zoo ruimschoots gewonnen, dus goed te stade zal komen.

Over het algemeen kan opzigtens het nieuwe gewas voor den oogst van 1861 met dankbaarheid worden vermeld, dat, ofschoon het zaaijen van wintergraan door den velen regen zeer is bemoeijelijkt en door de vermenigvuldiging der muizen het vooruitzigt aanvankelijk niet zeer bemoedigend was, de wintervruchten schoon te velde staan en vooruitzigten geven op eenen gezegenden oogst.

Boekbeschouwing.

Nevens onze reeds vroeger bestaande degelijke Vaderlandsche Uitgevers, die lust en moed hebben om iets degelijks en goeds, goed behandeld en goedkoop in prijs, aan het lezend publiek te leveren, heeft zich eenigen tijd geleden de heer J. J. Weeveringh te Haarlem gevoegd. Reeds vroeger gaf hij bewijzen voor wat Referent daar zeide. Nu liggen er weder nieuwe voor hem, wel verschillend van aard, maar allen waardig de algemeene aandacht er op gevestigd worde.

JAN DAVIDS BOEKEKRAAM

is de algemeene titel van het eerste. Een ouderwetsche titel! Ja, 't is ook die eener ouderwetsche poging, door den heer J. H. van Lennep te Amsterdam, zoon van den beroemden David van Lennep, aangewend, om, in vereeniging met den Uitgever, ons Volk de bestaan hebbende oude Volksboeken weder in handen te doen komen, het daardoor van nuttelooze en zedebedervende romanlektuur af te houden, „het brood te geven voor gebak en zoete koek, en zout voor suikerwerk en schuim." Zij willen ons dus bezorgen: boeken voor den zeeman, den soldaat, den ambachtsman, den huisman, den heer en de vrouw, den dienstbaren stand, den schooljongen en den burgerman, allen in kwarto formaat, op stevig papier, met groote letter gedrukt, bij inteekening tot slechts 35 centen per aflevering, met portretten en plaatjes, de titels en omslagen voor de komplete deelen gratis. En die nieuwe boeken zullen zijn eene zorgvuldig herziene uitgaaf van de beste oude boeken, die vroeger, bij al de daar genoemde menschen en standen, om zoo te spreken in aller handen, dus echte Volksboeken geweest zijn. Bewerker en Uitgever hopen hierbij weêrklank, medewerking en ondersteuning te vinden bij het Volk dat zij voor hebben, in eene onderneming die zoo geheel Nederlandsch is.

Wie nu aan den Uitgever schrijven of naar hun eigen boekverkooper gaan, om nader te zien wat er van de zaak is, hun voorspelt Ref. dat zij eene *Bontekoesche Reis* te wachten hebben, maar niet in den spreekwoordelijken zin van allerlei gevaren en teleurstellingen, want zij ontvangen de twee eerste afleveringen van het Boek voor den Zeeman, en dit wordt met het „Journaal of gedenkwaardige beschrijving van de achtjarige en zeer avontuurlijke reize van Willem IJsbrandtz. Bontekoe, van Hoorn, gedaan naar Oost-Indië," geopend. Vooraf gaat een woord van den heer van Lennep aan de mannen van de zee, die hij lief heeft, omdat zij zijn Vaderland hebben groot gemaakt, en dan nog een woord van hem aan Bontekoe, den vriend zijner vroege kindschheid, den medegenoot zijner eerste lessen (wel te verstaan niet de zeereiziger zelf, maar diens eigenhandig verhaal zijner lotgevallen). En achter elke aflevering volgt nog een Bijblad op het Boek voor den Zeeman, vol kleine Verhalen, Anecdoten, Dichtstukjes, Raadgevingen enz., alles op den zeemansstand betrekkelijk en voor dezen bestemd, maar, even als de Reis zelf, voor alle standen onderhoudend en leerzaam. Daarom hoopt Referent dan ook, in het algemeen belang onzer maatschappij, dat alle standen deze echt Vaderlandsche onderneming krachtig zullen ondersteunen; dat zeer velen, niet slechts voor hunne eigen boekerij, maar ook ter verspreiding aan anderen, in deze degelijke Boekekraam onbekrompen ter markt zullen gaan.

De tweede uitgebreide onderneming van den heer Weeveringh geldt de nieuwe uitgave van de

Geschiedenis der Zedelijke en Godsdienstige beschaving van het Hedendaagsch Europa,

door den Leydschen hoogleeraar W. A. van Hengel. Mogt deze de gewigtige taak om dit werk te schrijven, ten jare 1831 door hem opgevat, in 1844 geheel voltooijen, bewees het ruim debiet er van wat hoogen prijs er op gesteld werd, en bleef men tot heden toe, zoo hier te Lande als elders, nog vruchteloos naar een werk zoeken dat het zijne overtollig maakte, hoezeer moet ieder die op grondige wetenschap en echte beschaving prijs stelt zich dan niet alleen verheugen dat daarvan eene nieuwe uitgave ondernomen wordt, maar ook dat die, zoo door den schrijver zelven als voornamelijk door den Groninger hoogleeraar Dr. E. J. Diest Lorgeon, daartoe door professor van Hengel, als bij zijne landgenooten allergunstigst bekend, aan den Uitgever voorgedragen, veel verbeterd en vermeerderd het licht zal zien, in imperiaal 8° formaat, met geheel nieuwe letter, en op voor de inteekenaren uiterst billijke voorwaarden.

Van de beloofde aanvullingen en verbeteringen draagt reeds de eerste aflevering blijk; de volgende zullen dit gewis niet minder doen. Werden den geleerden schrijver, toen hij de eerste uitgave voltooid had, overvloedige vruchten van dien voltooiden arbeid toegewenscht en mogt hij zich in de verwulling van dien wensch verheugen, thans wenschen wij dat hij ook de voltooijing dezer nieuwe uitgave nog beleven en zich in geen minder ruim debiet daarvan als van de eerste verheugen moge.

Het derde geschrift, onlangs door den heer Weeveringh uitgegeven, waarvan wij kortelijk melding maken willen, is van zijne eigen hand en heet:

GELDBELEGGING.

Vervolg en toelichting van Staatskrediet en Partikulier krediet, viertal brieven over de finantiele kwestien van den dag, 1ste stukje. — Geldbelegging in Staatseffecten.

Over het algemeen, zegt de schrijver, heeft de kritiek zijne vroegere uiteenzetting van den toestand der Oostenrijksche financien goedgekeurd, maar zich over zijne beschouwingen omtrent het nijverheidskrediet, ofschoon tamelijk algemeen, minder tevreden getoond.

Zijn tegenwoordig hoofddoel is, nog in tijds aan te toonen dat er nog groot verlies kunnen te staan komen, dat de Nederlanders geliefde effecten zijn die op groot verlies kunnen te staan komen, en in de tweede plaats met bewijzen te staven dat het nijverheidscrediet te laag geschat wordt. Na een inleidend gedeelte wordt in dat eerste stukje breedvoerig over geldbezit en geldbelegging gehandeld. Wij raden alle belanghebbenden aan er kennis mede te maken; moge het ook missehien, even als de Brieven, wederspraak en aanmerkingen uitlokken, niemand zal toch ontkennen dat er veel der overweging en behartiging waardigs in voorkomt, terwijl wij er nog willen bijvoegen dat de heer Weeveringh, door den werkkring in welken hij vroeger geplaatst was, tot medespreken in deze zaken volkomen is geregtigd.

Wij hebben heden avond onze Engelsche brieven en dagbladen van gisteren over Ostende niet ontvangen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 7 December.

OVERLEDEN: J. Tromp, man van L. M. Uyttenbroek, 49 j. — A. Damman, z., 4 j. — E. Danielson, d., 1 j. — W. H. Kamen, man van G. M. van Katwijk, 44 j. — A. J. Mersel, wedr. van C. van Santen, 77 j. — H. W. Bundervoet, man van M. W. E. Neijens, 39 j. — K. Takkenberg, d., 2 j. — F. G. M. L. Prost, d., 11 m. — W. Lussem, z., 1 j. — A. M. Voss, d., 6 m. — W. Diesfeldt, z., 1 j. — C. J. Schoolwerth, z., 3 d. — H. Mutters, z., 3 j. — F. P. Vermoten, z., 5 m.

BEVALLEN: C. van Brenkelen, geb. Binse, d. — F. Blazer, geb. van Koppelen, d. — A. M. Biederlack, geb. Möllenbrock, z. — E. Andriessen, geb. Dijxman, z. — A. S. van Weerelt, geb. Wijen, z. — J. Schoonhoven, geb. Mackenzie, d. — A. G. A. E. van Dijk, geb. Spoelstral, z. — A. Rijsdam, geb. Dansberg, d. — J. G. Berghout, geb. Ingenhoes, z. — C. P. Schuyf, geb. Rotscheidt, z. — C. Smits, geb. van Hoewijk, z. — J. Jansen, geb. Doeleman, d. — C. Puts, geb. van der Heyde, d.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA en SOERABAIJA, het Nederl. snelzeilend gekoperd Fregatschip Hugo Grotius, kapit. J. Bergman, hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

BATAVIA en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, het Nederl. gekoperd Barkschip Commissaris des Konings van der Heim, kapit. J. van Zanten. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, het Nederl. gekoperd Barkschip S. van Heel, kapit. D. H. Dietz. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BOSTON, het Nederlandsch Schoenerschip Johanna Bartha, kapitein R. F. Fenenga. Adres ten kantore van Wambersie en Zoon.

BOSTON, het Nederl. Schoonerschip Saramacca, kapit. K. G. de Vries. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GIBRALTAR, het Nederl. Schip Dankbaarheid, kapitein M. van den Berg. Adres bij Seeuwen & Co.

GUERNSEY en JERSEY, Eng. Schoener Admiral Windham, kapit. Chs. Allcock. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY en GUERNSEY, Eng. Schoener Seabird, kapit. C. Nuttall. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY, het Engelsch Kotterschip Marco, kapit. Fr. Richardson. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

LISSABON en MALTA, het Nederl. Schip Wilhelmina, kapit. A. Koster. Adres bij Seeuwen & Co.

MALTA, het Nederl. Schip Pomona, kapitein C. van der Sloot. Adres bij Seeuwen & Co.

MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES, het extra snelzeilend nieuw gezinkt Nederl. Brikschip Anna Catharina, kapit. C. Jansen. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

NEW-YORK, het Pruissich Fregatschip Arnold Boninger, kapit. J. D. Hashagen. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Hanoversch Barkschip Wursata, kapit. Becker. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip Kalamazoo, kapit. W. Taylor. Adres bij Wambersie & Zoon.

SOERABAIJA (direct), mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Barkschip Cheribon, kapitein W. J. Coers. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

SOERABAIJA (direct), het Nederl. gekoperd Barkschip Eersteling, kapit. E. de Zeeuw Bagchus Wz. Adres ten kantoren van de Bevrachters 't Hoen, Hudig & Co. en de Cargadoors Hudig & Pieters; Visser & van der Sande en J. A. Nieuwkamp & Co., te Rotterdam, en te Dordrecht bij de Cargadoors Visser & van der Sande en D. van Wageningen.

Prijzen der Buitenl. Coupons

en Uitgelote Obligatien.

AMSTERDAM 6 December.

Metalliek	f 20.55.	Sp. Piasters	f —.—.
idem Nationale . .	- 28.80.	„ Coup. per fr.	- —.—.
Div. Eng. in £ . . .	- 11.67½.	Hamb. Russen . .	- 34¼.
Eng. Russen	- —.	Russ. in Zilv. R.	- 34½.
Fransche	- 55⅜.	Poolsche in fl. . .	- 27¼.
Belgische	- 55¾.	„ per Roeb.	- ——.
Pruissische	- 34⅞.	Coup. Port. per £	-
Illinois in Ds. . . .	- —.		

Beursberigten.

AMSTERDAM 7 December.

				l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl. . . .	Werk. Schuld	2½	pCt.	62 13/16	62 ⅞	62 ⅞
„	dito dito	3	„	75 ¼		
„	dito dito	4	„	97 15/16	98	98
„	Amort. Synd.	3½	„	92 ½		
„	Hand. Maats.	4½	„			
„	O.-I. Leening	4	„			
„	Holl. Sp.	4½	„	99 ½		
„	Rijnsp.	4½	„			
„	M. van Weld.	4	„			
België, . .	Cert. *Rothsch.*	2½	„	52 ⅜		
Frankrijk,	Certificaten . .	3	„			
Spanje . . .	Buitenlands . .	1½	„	40 9/16	40 11/16	40 11/16
„	dito	3	„	49	49 3/16	49 3/16
„	Binn. a f 6000	3	„	47 ⅞	47 15/16	47 15/16
„	Amort. Schuld			22 ½	23	22 ½
„	Bew. v. Coup.			6 1/16		
Portugal,	Obligatien . . .	3	pCt.	45 ½	45 9/16	45 ½
„	dito 1856/59.	3	„	44 3/16	44 ¼	
„	dito Uitgest. .					
Rusland,	Ob. *Hope en C.*	5	„	102 ½		
„	dito 1828/29. .	5	„			
„	Cert. 1831/33	5	„			
„	d.° 1840	4	„	75 ⅞		
„	d.° *Stieglitz* . .	4	„			
„	d.° d.° Nieuwe	5	„	86 ¾		
„	d.° d.° 1855 N.	5	„	96	96 1/16	96
„	d.° te Lond.	4½	„	90 ¼		
„	d.° v. Assign. .	6	„			
„	Inschr. dito . .	6	„			
Polen	Aand. 1835		f	165 ¼		
„	Obligatien . . .	4	pCt.	78 ⅛		
Pruissen,	Oblig. 1859 . .	5	„	103 ½		
„	Aand. 1854 . .	3½	„	210		
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.*	5	„			
„	d.° dito	4	„			
„	d.° Met. Oude	5	„	43 9/16	43 ⅞	43 ⅝
„	d.° N. te Ams.	5	„	65 ½	65 ¾	65 ½
„	d.° Nat. Met. .	5	„	50 ⅝	51	50 11/16
„	d.° Metalliek.	2½	„	23 11/16	23 ¾	
„	W. Ad. fl 250	4	„	193		
Brazilië,	1824, £ 100	5	„			
Equador,	£ 100	1	„			
Venez., . .	Obligatien . . .	3	„			
„	Uitgestelde . .	1½	„	10 3/16	10 ¼	
Grenada,	Obligatien . . .	4	„	15 ⅜	15 7/16	15 ⅜
„	Uitgestelde . .			5 13/16	5 ⅞	
Mexico, . .	Obligatien . . .	3	„	19 9/16	19 ⅝	
Illinois		7	„	91	91 ½	91 ½

Rusland, Certific. bij Hope, 1860, 4½ pc., 89 11/16, 89¾, 89 11/16; dito 1859, 3 pc., 60 13/16; dito Spoorw. Aand., 5 pc., 206½, 207. Weener Bank-Actien f 610; dito 1839, fl. 250, 234, 235; dito 1860, 5 pc., 356, 357. Denem., Oblig., 3 pc., 82. Brazilie, 1860, 4½ pc., 85¼. Philad., bij Hope en Co., Lr. A, f 100. Illinois, Spoorw.-Aand., 77. Galveston, 8 pc., 35. Griekenl., 1825, 5 pc., 5⅞, 6 1/16, 5⅞.

Beleening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 pc.

Hollandsche fondsen waren heden meer aangeboden; van buitenlandsche sloten Oostenrijksche, na eene neiging tot rijzing, nagenoeg als gisteren; van de overige valt weinig bijzonders te zeggen.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 62⅞. Spanje, 1¾ pc., 40 11/16; dito Binnenl., 3 pc., 47 15/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 43⅝; dito Nat. 5 pc., 50 11/16.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (Z.Z.W.)
Vertrokken.
7 dec. *Juliet Trundy*, Spalding, Hellevoet
Johanna, Piccardt, dito

Hellevoet *Aangek.*
6 dec. *Ivanhoe* (st.), Leith
7 *Eliza*, de Boer, Santander
Vlinder, Lambach, Bergen
Lord Raglan (st), Newc.
City of Exeter (st), Hull
Johanna, Piccardt, Brouwershaven
Juliet Trundy, dito
Vertrokken.
7 *Claudine*, Burkenshaw, Londen
Zeilklaar.
Canton, Kettler, Batavia
Etatsrath Hvidt, Hansen, Newcastle
(Z. — Z. O.)

Brielle *Aangek.*
7 dec. *Fijenoord* (s), Lond.
Cologne (st.), dito
Ary Scheffer (st.), Havre
Elve (st.), dito
Zingari (st.), Hartlepool
Seagull (st.), Hull
Vertrokken.
Louise, Mouritzen, Leith
Norman, Foreman, Newc.
(Z. t. O.—Z. Z. O.)

Maassluis (Z. W.)
Vertrokken.
7 dec. *Burger*, Bartelse, Newcastle

Amsterdam *Vertr.*
6 dec. *Magdalena Johanna.* Gust, Napels

Texel *Aangek.*
6 nov. *Vr. Anna*, Croes, Londen
Vier Gezusters, Wagemaker, Harburg
7 *Hercules*, Detering, Batavia
(vertr. 18 august.)
Plata, Koch, Suriname
Vertrokken.
6 *Danmark*, Drewson, Newport
Gr. v. Rechteren (s), Hull
(Z. — Z. Z. W.)

Vlie *Aangekomen*
4 dec. *Nijverheid*, Kemper, Oporto n. Hamburg, als bijlegger
Willem I (st.), Hamburg
Vertrokken.
4 *Vriendschap*, Sterrenberg, avontuur
Terug uit zee.
4 *Twee Gezusters*, Drewes, naar Hamburg wegens tegenwind, is n. Harling. opgezeild.

Vlissingen *Aangek.*
6 dec. *Maid of Perth*, Fleming, Havanna
Ortelius, Vulhopp, dito
Teresa, Pinera, dito
Duchesse de Brabant, v. d. Have, Berdianski
Gesina Elsina, Deen, Riga
allen n. Antwerpen
Hermosa Habanero, Havanna n. Gent

—o—

Buenos-Ayres *In lad.*
31 oct. *Eppo Hendrik*, Schut, Antwerpen

Monte-Video *In lad.*
28 oct. *St. Vitus*, Middel, Antwerpen

Triëst *Aangekomen*
2 dec. *Triëst* (st.), Rott.

Zante *Aangekomen*
22 nov. *Wendelina*, Hilbrands, Triëst

Livorno *Aangekomen*
28 nov. *Jonge Walrave*, Gnodde, Stettin
29 *Minister van Bosse*, Boekhold, Amsterd.
30 *Arendina*, Boerhave, d.°

Genua *Vertrokken*
3 dec. *Hoop*, Pronk, Londen
Wilhelmina, Meijer, d.°

Bordeaux *Aang.*
4 dec. *Seine* (st.), Rotterd.

Antwerpen *Vertr.*
6 dec. *Cornelia*, Stasse, avontuur

Gent *Vertrokken*
3 dec. *Gesina*, de Boer, avontuur
Alida, Sprik, dito

Hamburg *Zeilklaar*
6 dec. *Monnikendam*, Ernstman, Monte-Video en Buenos-Ayres

Cuxhaven *Aangek.*
5 dec. *Hendrika Jeltina*, Lukkien, Amst.
Jantina, Veen, dito

Pillau *Vertrokken*
4 dec. *Fennechina*, Puister, Hull

—o—

Amsterdam 6 dec. Van het Hannoversch schip *Francisca*, kapit. Lindeboom, 31 aug. van Archangel herwaarts vertrokken, heeft men sedert niets vernomen.

Hamburg 6 dec. Het drijfijs op de Elve is door het ingevallen dooiweder zwakker geworden, doch bijzonder vermeerderd door het afdrijvende ijs der Boven-Elve.

Bremerhaven 5 dec. Het Ned. schip *Arnoldus Willem Nanninga*, kapit. Top, 23 nov. van hier naar Stettin vertrokken, is gisteren uit zee teruggekomen; ligt in de Geeste.

Tonningen 5 dec. De Holsteinsche kof *Anna Pauline*, kapit. Petersen, van Rendsburg n. Bremen, is bij Vollerwijk gestrand en van het ijs doorsneden.

Gepraaid:

17 oct., op 13° 14' ZB. en 8° 31' WL., *Staatsraad v. Ewijck*, F. de Winter, v. Batavia naar Amsterdam; alles wel aan boord.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
6 dec. *Karel August*, Huizer, Samarang
Eagle, Garwood, Ipswich
Reinhard, v. d. Sprenckel, Newcastle
Ann Elizabeth, Thoms, d.°

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 8 dec.: 1ste getijde 11 ure 43 min.; 2de get. 12 ure 7 min.

Arnhem. Waterhoogte 6 dec. 2.10 el.

Keulen. Rijnhoogte 6 dec. 9 v. 3½ d. Rijnl.

Cargalijsten.

Rotterdam.

PASSAROEANG, Duchess of Sutherland, J. M'Lachlan. — 2091 kranj. Suiker, 1936 st. Huiden en 2800 boss. Bindrotting, Gebr. Nottebohm.

BALTIMORE, Edward Everett, F. A. Gunby. — 74 v. Stelen, Pluygers en Hauck; 31 v. Tabak, Minderop en Zoon; 50 v. dito, Bus en de Critter; 25 v. dito, W. A. Fuchs en Co.; 50 v. dito, Hoffmann, Dorrepaal en Co.; 25 v. dito, Ph. van Ommeren; 55 v. dito, Erven Wed. J. van Nelle; 39 v. dito, L. Hoyack en Co.; 48 v. dito, Gebr. Nottebohm; 50 v. dito, Smith en Co.; 28, 1, 10, 25, 25, 13, 30 en 30 v. dito en 77 v. Stelen, Order. — Voor Amst.: 50 v. Tabak, W. Beckeringh; 30 v. dito, J. A. Kluytenaar; 100 v. dito, Gebr. Bottenheim; 5 v. dito, 100 v. Stelen en 16,929 st. Duigen, Böninger, Kramer en Co.

LONDEN, Cologne, J. Ryan. — 131 k. Koopmanschap, Braakman en Co.; 70 b. Wol, Sölling en Co.; 18 k. Thee en 5 pakk. Glaswerk, Merrem en Co.; 39 b. Katoen en 50 b. Gambier, C. Steinweg; 7 z. Koopm., A. M. en C. Pluygers; 25 vaatj. Droogerijen, Outshoorn en v. d. Held; 10 b. Huiden, J. A. Houwens; 5 k. Schellak, C. Hemmann en Co.; 14 pakk. Koopm., Diversen; 94 k. en 10 pakk. Koopm., 8 v. Sprot en 5 v. Oesters, Order.

Amsterdam.

LONDEN, Diana, (st.) — 2000 k. Cassia, James Barge; 20 cer. Amandelen, E. E. Visser; 150 v. Menie, Tholen en Co.; 62 bl. IJzer, Gebr. van der Vliet; 11 k., 20 bl., 95 stav. Metaal, Surie en Lingeman; 3 k., 44 bl. Koper, Z. Kemper; 18 k., 13 z. dito, T. J. Loos; 1 k. Pennen, 1 k. Boekbinderskatoen, Erve Wijsmuller; 7 k. IJzerwerk, van der Berg en Co.; 31 k. Wijn, 31 v. Olie, 40 k. Suiker, 21 k. Drop, 10 cer. Amandelen, 208 doozen Fruit, 425 z. Raapzaad, 32 k., 18 z., 13 v. Koopm., Order.

ROTTERDAM 7 December.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl. . . Werk. Schuld 2½ pCt.	„	62⅞		
„ dito dito 3	„	75¾		
„ dito dito 4	„	98		
„ Ned.Stoomb.-M.	„	58		
Spanje. . . Certificaten	„	5⅞	5 15/16	5 15/16
Portugal . . Obl. 1856/7/9. 3	„	44 1/16		
Rusland . . Obl. 1798/1816 5	„	102⅛	102¼	
„ Obl. te Amst. 4½	„	89 13/16		
„ bij Stiegl. 1855 5	„	96		
Oostenr. . . Obl. in Metal. 2½	„	23⅝		
„ dito dito 5	„	43 9/16	43⅝	43⅝
„ dito Nationale 5	„	50⅝	50¾	50 11/16
„ Ad. fl 250 1854	f	193½		
Venez. . . . Obligatien 3	„	19 11/16		
„ Obl. dito 1½	„	10⅛		
Grenada. Obligatien . . . 4	„	15 5/16	15⅜	15 5/16
Griekenl. Coupons	„	¾	25/32	25/32

De handel toonde heden tot ongeveer onveranderde prijzen slechts weinig uitgebreidheid.

Het Commité der Effecten-handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten *drie* ure: Spanje, Certific.-Coup., 6, 6 1/16, 6 1/16. Portugal, Obligatien te Londen 1856/59, 3 pc., 44 1/16. Oostenrijk, Metalliek Oude, 5 pc., 43⅝; dito Nationale, 5 pc., 50¾, 50½, 50½. Griekenland, Coupons, *f* 25/32.

PARIJS 6 December.

Frankrijk 3 pc. a contant 70.30, 70.50; dito op ultimo 70.45, 70.40, 70.60, 70.55; dito 4½ pc. a cont. 96.30, 96.50; dito op ultimo 96.50; dito Bank-Actien 2945, 2950. Crediet Mobilier 775, 780. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aandeelen 452.50. Napels 5 pc. 84½. Spanje 1½ pc. 40½; dito buitenl. 3 pc. Oude — en dito Nieuwe 48¾; dito binnenl. 3 pc. 48½; dito Passive 23½. Oostenrijk 5 pc. 75.

De beurs verkeerde aanvankelijk in eene flaauwe stemming, maar later verbeterden de fondsen zich weder en sloten nagenoeg als gisteren.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 7 Decemb.

	2 maanden.	Kort.
Londen . . .	11.65	11.75
d.° 3/m.	11.60	—
Parijs . .	55 9/16	55 15/16
d.° 3/m.	55 6/16	
Bordeaux.	55⅝	55 11/16
Genua . .	45½	—
Livorno. .	45½	
Napels . .	77	—
Petersb. .	170	—
Hamburg.	35 1/16	35¼
d.° 3/m. .	35	—
Antwerp .	—	1½ v
6 weken.		**Kort.**
Frankfort	99¾	—
Augsburg	99¾	—
Weenen . .	80	—
Triest. . .	79½	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 7 Decemb.

	2 maanden		zigt.	
Londen . .	11.67½	p	11.75	p
Parijs . . .	55 9/16	g	55½	g
Bordeaux.	55½	g	—	g
d.° ½ m.	55⅜	g	—	g
Genua . .	45½	g	—	g
Livorno. .	45½	g	—	g
Napels . .	77½	g	—	g
Hamburg.	35⅛	g	35 5/16	g
3 maanden.			**Zigt.**	
Madrid . .	239	g	—	g
Cadix . .	240	g	—	g
Sevilië . .	236	g	—	g
Bilbao . .	237	g	—	g
Lissabon	41½	g	—	g
Porto . . .	41	g	—	g
Petersb. .	170	g	—	g
6 weken.			**Zigt**	
Weenen . .	80	g	—	g
Augsburg	99½	g	—	g
Frankfort.	99½	g	—	g

Rotterdam ½.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 7 December.

TABAK. Heden werden uit de eerste hand afgedaan 20 vaten Maryland ex Arnold Böninger.

SCHIEDAM 7 December.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 144 ℔ Pernau *f* 221 3/m. Gerst, 128 ℔ Courische *f* 214 cont., *f* 216 6/w.

MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust *f* 13.25.
JENEVER, „ „ „ „ „ - 18.75.
AMST. PROEF „ „ „ „ „ - 20.—.

Alles zonder de belasting.

SPOELING per Ketel . . . . *f* 1.50.

AMSTERDAM 7 December.

RIJST. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 2005 b. ongep. Java, per Cecilia, tot *f* 8½.

VETWAREN. Traan: Robben- *f* 38½, Lever-: bruine Berger *f* 42, blanke *f* 44 a *f* 45. Rondvisch per 50 Ned. ℔ *f* 14. Ansjovis 1858r, 1859r, 1860r *f* 7½ bij gerijf.

GRANEN enz. Tarwe flaauw met weinig handel: N. Bovenl. *f* 350 per 2400 kil.; 154 ℔ dito *f* 340. Rogge bij partij iets lager: 126 ℔ grove Zweeds. *f* 220; 117 ℔ Jar. Petersb. *f* 192, *f* 194; 118 ℔ N. dito *f* 192 van boord; op levering Maart en Mei *f* 189, *f* 190. Gerst, Haver en Boekweit zonder handel.

ZADEN enz. Koolzaad £ 1 lager, Bombay £ 69½; op 9 vat Olie te leveren: in April £ 73; in Dec. £ 71. Lijnzaad een doen; 105 ℔ Riga *f* 292½. Raapolie slap: op 6/w. *f* 43; vlieg. *f* 41¾; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 42¼, *f* 42; 1 Mei *f* 41¾, *f* 41½, *f* 41½. Lijnolie prijshoudend: op 6/w. *f* 32; vlieg. *f* 30¾; 1 Maart, April en Mei *f* 31½. Hennepolie op 6/w. *f* 38¼. Raapkoeken per 1040 stuks *f* 85 a *f* 88. Lijnkoeken per 104 stuks *f* 12 a *f* 15.

ANTWERPEN 6 December.

VERWHOUT. St. Domingo Camp. *f* 3½. — KOFFIJ. Java a 42½ c. afgedaan. — GRANEN stil, doch iets vaster. OLIEZADEN. Berdiansk Slag Lijnzaad *f* 14½. Riga Zaai Lijnzaad fr. 61. Koolzaad puik *f* 16½. — VRUCHTEN. Men meldt den verkoop van 1000 matten Comadre Vijgen en 40/m. kil. Zantische Krenten. — HARST. Bruine Amerik. *f* 2½. — RIJST. Rangoon gepeld *f* 8½.—SUIKER. Geraffin. Heden zijn 50/m. kil. Crushed MF a *f* 18½ en 12/m. kil. EVL tot onbekenden prijs verkocht.—VIJGEN. In de veiling van heden werden 1000/2 doozen Smyrna aangeboden, waarvan 440 doozen a fr. 42 verkocht zijn.

HAVRE 4 December.

KATOEN met iets betere vraag, doch prijzen gedrukt. De verkoopen beliepen tot 3 ure bedragen 1000 b. loco en 500 b. op levering in de verhouding van fr. 82 voor middl. — KOFFIJ, Haïti zeilende fr. 78 entr., Rio ongew. fr. 75, gew. fr. 82, Laguayra loco fr. 88. — SUIKER. Antilles n.° 4 fr. 49½, Trinidad Standaard fr. 50. — WALVISCHBAARDEN. Poolsche fr. 5.62½ cons. — WOL. M.-V. gew. fr. 1.90 a 2.75, Donskoy fr. 2.30. — CACAO. Para fr. 81 entr. — OLIFANTSTANDEN. G.-L. fr. 20.

HAMBURG 6 December.

GRANEN. Tarwe in loco zonder handel, af buitenl. weinig aangeboden; af Holstein per voorjaar op 124 th. bco. gehouden, 123 geboden. Rogge in loco stil; af Koningsb. 80 ℔ per voorjaar op 80 th. bco. gehouden. — RAAPOLIE flaauw, loco 25.12, per Mei 25.12. — KOFFIJ onveranderd. — ZINK stil.

NEW-YORK 23 November.

KATOEN gedrukt. Middl. Upland 10⅛ a 10¼. — MEEL vast.

NEW-ORLEANS 21 November.

KATOEN. Verkocht 9000 b. Middl. 10½ a 10¾ c.

KAAP HAÏTI 2 November.

CAMPECHEHOUT $ 40. — KOFFIJ $ 120. — CACAO $ 92. — WAS. Geele $ 4.50. — Te Gonaïves noteert men KOFFIJ $ 120 a $ 125. — CAMPECHEHOUT $ 50. — KATOEN $ 90. — MAHONIEHOUT $ 1200 a $ 1500. — Te Jacmel KOFFIJ $ 120. — KATOEN $ 150. — CAMPECHEHOUT $ 60. — WAS. Geele $ 5. — Te Cayes KOFFIJ $ 116 a $ 118. — KATOEN $ 150. — CAMPECHEHOUT $ 50. — CACAO $ 100. — WAS. Geele $ 5. — RUM $ 780. — Te Jeremie KOFFIJ $ 115 a $ 120. — CAMPECHEHOUT $ 45. — CACAO $ 80. — WAS. Geele $ 4. — DUBLOEN te Kaap Haïti $ 200 a 204.

Advertentiën.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.20, 11.40, 3.20, …
„ „ alleen n. 's Hage: 9.45 's morg., 9.40 …
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.25, …
„ 's Hage „ „ 8.30, 10.41, 1.30, 4.10, 6.39, …
Aankomst te Rotterdam: 9.15, 11.30, 2.15, 4.55, 7.25, …

Rijn-Spoorweg.

Rott. n. Utr., Amst., Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.50, …
Amst. n. Utr. en Rott.: 7.25, 10.25, 12.35, 2.30, 6.15, …
Arnh. n. Utr., Amst., Rott.: 6.30, 9.30, 11.55, 1.10, 5.20, …
Utrecht naar Rotterd.: 6.30, 8.40, 11.40, 1.25, 4.30, …
Gouda naar Rotterd.: 7.36, 9.34, 12.34, 2.8, 5.40, …
Aank. te Rotterdam: 8.15, 10.—, 1.—, 2.25, 6.30, …

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antw. en Breda: 10.15 's morg. en 3 's …
„ Antwerpen: 7.50, 12.20, 5.35; de laatste alleen … Breda en Moerdijk …
„ Breda: 6.30, 12.35, 5.25; de laatste alleen … Antwerpen en Moerdijk …

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

ZATURDAG 8 December 1860, N°. 293.

STATEN-GENERAAL.

ONTWERP VAN WET

BETREKKELIJK

DE NATIONALE MILITIE.

(*Zie het begin in de Courant*).

Art. 34. Bij de loting zijn voorhanden de inschrijvingregisters en alphabetische naamlijsten van al de gemeenten, waarvoor wordt geloot.

Art. 35. Elk opgekomen ingeschrevene trekt zelf zijn nummer. Voor hem, die niet opkomt, kan het nummer getrokken worden door zijn vader of voogd. Is ook deze niet opgekomen, dan geschiedt het trekken door den burgemeester of het lid van den raad der gemeente, waar de loteling is ingeschreven.

Art. 36. De opgekomen ingeschrevene wordt dadelijk na het trekken van zijn nommer gemeten en geeft de redenen van vrijstelling op, die hij meent te hebben. Het opgeven van deze reden kan door zijn vader of voogd geschieden, zoo deze tegenwoordig en de ingeschrevene niet opgekomen is. De uitslag van de loting, de lengte van den loteling en de opgegeven redenen van vrijstelling worden in een daartoe bestemd lotingsregister aangeteekend.

Art. 37. De kosten van de gedrukte registers, van de lengtematen en van hetgeen verder bij de loting noodig is, komen ten laste van 's Rijks kas.

§ 2. *Van de naloting.*

Art. 38. Ter naloting wordt toegelaten hij: die door verzuim van de betrokken overheid of van de in art. 27 bedoelde personen aan de gewone loting geen deel heeft genomen; die, nadat de in art. 31 bedoelde tijd der loting is verstreken, ingeschreven is volgens art. 23.

Art. 39. Het houden van eene naloting wordt bevolen door Onzen commissaris in de provincie.

Art. 40. De naloting geschiedt op de wijze, in de artt. 31—36 bepaald.

Art. 41. Hij, die nageloot heeft en redenen van vrijstelling meent te hebben, brengt die, zoo de zittingen van den militieraad zijn afgeloopen, in bij burgemeester en wethouders der gemeente, voor welke hij heeft geloot. Burgemeester en wethouders doen daaromtrent en in het algemeen omtrent het al of niet aanwijzen van den loteling voor de dienst ten spoedigste eene uitspraak en brengen die terstond ter kennis van den betrokken militie-commissaris en in het laatste geval ook van den loteling, die ten gevolge van de uitspraak zal worden opgeroepen of, reeds ingelijfd zijnde, niet uit de dienst wordt ontslagen, of van zijn vader of voogd. Indien een geneeskundig onderzoek noodig is, worden burgemeester en wethouders bijgestaan door een burgerlijk geneeskundige en een officier van gezondheid. De burgerlijke geneeskundige wordt door den burgemeester en de officier van gezondheid, op diens aanvrage, door den militairen bevelhebber van het garnizoen of van de naastbij gelegen garnizoensplaats aangewezen. Zij leggen in handen van den burgemeester den in art. 78 bedoelden eed of belofte af. Is geen officier van gezondheid beschikbaar, dan wijst de burgemeester een tweeden burgerlijken geneeskundige aan. Burgemeester en wethouders zijn niet verpligt, in het doen van hunne uitspraak het gevoelen der burgerlijke en militaire geneeskundigen te volgen.

Art. 42. Tegen de uitspraak van burgemeester en wethouders kan bezwaar worden ingebragt bij Gedeputeerde Staten, op de wijze en door de personen, in artt. 95—97 bedoeld. Van de uitspraak van Gedeputeerde Staten kan bij Ons in beroep worden gekomen. Hierbij gelden de artt. 101—103.

Art. 43. Hij, die nageloot heeft en voor de dienst is aangewezen, wordt, indien het door hem getrokken nummer in de termen van oproeping valt, ingelijfd ten behoeve van de ligting van het jaar, waarin hij heeft geloot. Is die ligting reeds afgeleverd, dan wordt, bij zijne inlijving, de houder van het hoogste van de in dienst gestelde nummers uit de gemeente, voor welke de naloting plaats had, ontslagen.

§ 3. *Van vrijstelling van de dienst.*

Art. 44. Vrijstelling van de dienst bij de militie wordt verleend aan den loteling: die kleiner is dan 1,56 el; die door misvorming, ziekte of gebreken voor de krijgsdienst ongeschikt is; die eenige wettige zoon is; die vóór den 1 januarij van het jaar, waarin hij voor de militie werd ingeschreven, bij de zeemagt, bij het leger hier te Lande of bij het krijgsvolk in 's Rijks overzeesche bezittingen in dienst is getreden en zich nog in dienst bevindt; die adelborst of kadet is op eene van 's Rijks militaire scholen; die van Rijkswege of in eene van 's Rijks inrigtingen hetzij voor de militaire geneeskundige dienst, hetzij tot militairen paardenarts wordt opgeleid; die vijf jaren in een lageren rang dan dien van officier bij de zeemagt, bij het leger hier te Lande of bij het krijgsvolk in 's Rijks overzeesche bezittingen als vrijwilliger gediend heeft.

Art. 45. Vrijstelling van de dienst bij de militie wordt insgelijks aan een loteling verleend, wanneer zijn wettige broeder of halve broeder in een lageren rang dan dien van officier dient of gediend heeft, hetzij bij de militie, hetzij als vrijwilliger bij de zeemagt, bij het leger hier te Lande of bij het krijgsvolk in 's Rijks overzeesche bezittingen.

Art. 46. De vrijstelling wordt zoo verleend, dat van een even getal broeders de helft en van een oneven de kleinere helft diene. Is hetzij de vader, hetzij de moeder, of zijn beiden vroeger gehuwd geweest, dan worden, ter berekening van het getal zonen, de uit de verschillende huwelijken gesprotene bijeengevoegd. Eene bij deze wet gevoegde tabel wijst aan, hoe de vrijstelling wegens broederdienst wordt verleend, wanneer vier of meer zonen in een gezin aanwezig zijn. Moet van twee of meer broeders, die in hetzelfde jaar geboren zijn, aan één of meer vrijstelling worden verleend, dan wordt, tenzij zij onderling anders overeenkomen, hij, die het laagste nommer heeft getrokken, voor de dienst aangewezen.

Art. 47. De vrijstelling wegens broederdienst wordt slechts verleend, wanneer de broeder: òf alsnog in dienst is; òf gedurende vijf jaren, hetzij bij de militie te land, hetzij als vrijwilliger bij de zeemagt, bij het leger hier te Lande of bij het krijgsvolk in 's Rijks overzeesche bezittingen gediend heeft; òf gedurende vier jaren bij de zeemilitie gediend heeft; òf wegens ziekte of gebreken, door de dienst bekomen, ontslagen of gedurende zijn diensttijd overleden is; òf, na drie jaren te hebben gediend, wegens ziekte of gebreken, niet door de dienst bekomen, is ontslagen; òf, na drie jaren bij de militie te hebben gediend, ten gevolge van eene uitspraak van den militieraad, of van burgemeester en wethouders, of van Gedeputeerde Staten uit de dienst is ontslagen; òf een plaatsvervanger heeft gesteld, die in een van de gevallen verkeert, omschreven in de 2de, 3de, 5de en 7de zinsneden van dit artikel.

Art. 48. Als broederdienst komt niet in aanmerking: die vóór het voleindigen van het zestiende levensjaar; die van adelborst of kadet bij de zee- of landmagt; die van adjunct-administrateur of scheepsklerk bij de zeemagt; die van kweekeling voor de militaire geneeskundige dienst; die ter opleiding tot militairen paardenarts; die van plaatsvervanger of nummerverwisselaar; die van den loteling, welke krachtens art. 127 gedurende meer dan twee jaren van de werkelijke dienst ontheven is geweest; die van den loteling, welke op het oogenblik, dat de militieraad omtrent zijnen broeder uitspraak doet, krachtens dat zelfde artikel van de werkelijke dienst is ontheven.

Art. 49. Worden twee of meer broeders in hetzelfde jaar dienstpligtig, dan wordt alleen de helft van hun getal, of, is dit oneven, de kleinere helft voor de dienst aangewezen volgens den regel, gesteld in de laatste zinsnede van art. 46.

Art. 50. Om vrijstelling wegens eigen militaire dienst of die van broeders te verkrijgen, moet men overleggen een paspoort of ander bewijs van ontslag, of een uittreksel uit het stamboek of een bewijs van werkelijke dienst. Ter bekoming van vrijstelling wegens broederdienst moet men bovendien overleggen een getuigschrift van den burgemeester, waaruit het getal zonen, tot het gezin behoorende, blijkt. Dat getuigschrift is ingerigt in den door Ons te bepalen vorm.

Art. 51. Elke reden van vrijstelling moet bestaan op het tijdstip, waarop zij wordt aangevraagd. Vrijstelling, aangevraagd wegens ziekte of gebreken of wegens gemis aan lengte, wordt niet verleend, wanneer de loteling, die haar vraagt, niet voor den militieraad is verschenen, behoudens de gevallen, bedoeld in de artt. 86 en 87.

§ 4. *Van uitsluiting van de dienst.*

Art. 52. Tot de dienst bij de militie wordt niet toegelaten de loteling: die tot eene lijf- of onteerende straf veroordeeld, als eerlooze schelm weggejaagd of van den militairen stand vervallen verklaard is, al heeft hij gratie verkregen; die krachtens de reglementen van krijgstucht met een briefje van ontslag uit de dienst bij de zee- of landmagt is weggezonden.

Art. 53. Tot de dienst bij de militie wordt *voorloopig* niet toegelaten de loteling: die zich in hechtenis bevindt en omtrent wiens zaak, bij het sluiten van de laatste zitting van den militieraad, bij in kracht van gewijsde gegane uitspraak niet is beslist; die wegens wanbedrijf is veroordeeld en zich bij het sluiten van de laatste zitting van den militieraad nog in hechtenis bevindt.

Art. 54. Hij, die in een van de gevallen, in het voorgaand artikel bedoeld, heeft verkeerd, verschijnt, binnen acht dagen nadat hij in vrijheid is gesteld, voor Burgemeester en Wethouders der gemeente, voor welke hij heeft geloot. Burgemeester en Wethouders doen omtrent het al of niet aanwijzen van den loteling voor de dienst ten spoedigste eene uitspraak en brengen die terstond ter kennis van den betrokken militie-commissaris en, in het laatste geval, ook van den loteling, die ten gevolge van de uitspraak zal worden opgeroepen of, reeds ingelijfd zijnde, niet uit de dienst wordt ontslagen, of van zijn vader of voogd. De vijf laatste zinsneden van art. 41 en art. 42 zijn hierbij van toepassing.

Art. 55. Is de loteling krachtens het voorgaand artikel bij de einduitspraak voor de dienst aangewezen, en zou het bij de loting voor hem getrokken nommer zijn opgeroepen geweest, dan wordt hij, welke ook zijn leeftijd zij, voor vijf jaren ingelijfd. Hij komt in mindering van de ligting van het jaar, waarin voor hem is geloot, of, is die ligting reeds ontslagen, in mindering van de ligting van het jaar, waarin hij voor de dienst is aangewezen. Is de ligting in mindering waarvan hij komt, reeds afgeleverd, dan wordt bij zijne inlijving de houder van het hoogste van de voor die ligting in dienst gestelde nummers uit de gemeente, waartoe hij behoort, ontslagen.

Art. 56. Indien het blijkt, dat iemand, die in het geval van art. 52 verkeert, niet van de dienst is uitgesloten geworden, dan wordt dit terstond ter kennis van Gedeputeerde Staten der provincie, binnen welke hij is ingeschreven, gebragt. Gedeputeerde Staten onderzoeken het geval en doen daaromtrent ten spoedigste eene uitspraak en brengen die terstond ter kennis van burgemeester en wethouders der gemeente, waartoe de loteling, wien de uitspraak geldt, behoort. Burgemeester en wethouders geven van de uitspraak dadelijk kennis aan de loteling, die ten gevolge daarvan zal worden opgeroepen of aan zijn vader of voogd. Van die uitspraak kan in beroep worden gekomen bij Ons. Hierbij gelden de artt. 101—103. Is hij ingelijfd en wordt hij bij de einduitspraak van de dienst uitgesloten, dan wordt hij terstond daaruit weggezonden. Geschiedt die wegzending vóór den 15 december van het jaar, waarin hij is ingelijfd, dan wordt de houder van het aan de beurt liggende hooge nummer der ligting van dat jaar en van de gemeente, voor welker aandeel hij is opgetreden, onverwijld ter inlijving opgeroepen.

HOOFDSTUK V.

VAN DE VERVANGING.

Art. 57. Een loteling kan zijne dienst doen waarnemen door een plaatsvervanger. Om plaatsvervanger bij de militie te zijn, moet men de vereischten bezitten in art. 14 vermeld. Ten aanzien van den plaatsvervanger geldt hetgeen in de artt. 15 en 16 omtrent den vrijwilliger is bepaald.

Art. 58. De loteling is gedurende zijn geheelen diensttijd voor zijn plaatsvervanger aansprakelijk. Zoo deze ontbreekt, stelt hij een nieuwen plaatsvervanger, of treedt zelf in dienst op. Het stellen van een nieuwen plaatsvervanger of het optreden wordt niet gevorderd, wanneer de plaatsvervanger wegens ziekte of gebreken, door de dienst bekomen, ontslagen, of gedurende zijn diensttijd overleden is, of wel zich als vrijwilliger bij het krijgsvolk in 's Rijks overzeesche bezittingen heeft verbonden en derwaarts is ingescheept.

Art. 59. Onze commissaris in de provincie, tot wier aandeel in de ligting de vervangene behoort, zorgt, dat deze, wanneer hij er toe verpligt is, een nieuwen plaatsvervanger stelle of zelf in de dienst optrede. Dit een of ander geschiedt binnen zestig dagen na den dag, waarop de vervangene van het ontbreken van den plaatsvervanger is verwittigd.

Art. 60. Is een plaatsvervanger, die deserteert, binnen zestig dagen na zijne desertie vrijwillig teruggekeerd of aangehouden, dan behoeft in zijne plaats geen nieuwe plaatsvervanger te worden gesteld. Kan echter de plaatsvervanger-deserteur, ten gevolge van een regterlijk vonnis, niet tot verdere dienst worden toegelaten, dan geldt de tweede zinsnede van art. 58.

Art. 61. Wordt een gedeserteerde plaatsvervanger weder in dienst gesteld, dan wordt de vervangene, die zelf in dienst optrad, of de reeds door hem gestelde nieuwe plaatsvervanger uit de dienst ontslagen.

Art. 62. Een loteling kan zijne dienst insgelijks doen waarnemen door een ander loteling, mits deze tot dezelfde ligting en dezelfde provincie behoore, op het tijdstip der nummerverwisseling niet verpligt zij te dienen en voor de krijgsdienst geschiktheid bezitte. Ten aanzien van den nummerverwisselaar geldt hetgeen in art. 15 en in de eerste zinsnede van art. 16 is bepaald.

Art. 63. De loteling, die met een ander van nummer heeft verwisseld, geniet den vrijdom van dienst, die aan den houder van dit nummer toekwam.

Art. 64. De nummerverwisseling wordt nietig en de loteling is dien ten gevolge verpligt zelf in dienst te treden, wanneer de opgetreden nummerverwisselaar òf krachtens art. 65 uit de dienst wordt ontslagen, òf krachtens art. 115, binnen den daar gestelden termijn, uit de dienst wordt ontslagen.

Art. 65. Een ingelijfde plaatsvervanger of nummerverwisselaar wordt, zoodra blijkt, dat hij in strijd met de wet is aangenomen, uit de dienst ontslagen.

Art. 66. De loteling, die, volgens art. 43, 55, 113, 115 of 175 moet worden ingelijfd, is bevoegd, binnen dertig dagen na zijne oproeping of aanwijzing een plaatsvervanger of nummerverwisselaar te stellen.

Art. 67. Den loteling, die reeds bij de militie is ingelijfd, en hem, die volgens art. 166 zonder loting moet worden ingelijfd, kan door Ons, in bijzondere gevallen, het stellen van een plaatsvervanger worden vergund. De kosten, vallende op het onderzoeken van den als plaatsvervanger aangeboden persoon, worden in dat geval door hem, wien de vervanging is vergund, gedragen.

Art. 68. Het onderzoeken van hen, die als plaatsvervangers of nummerverwisselaars worden aangeboden, geschiedt, zoo de zittingen van den militieraad zijn afgeloopen, door Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten worden in dat onderzoek bijgestaan door een burgerlijke geneeskundige en een officier van gezondheid. De burgerlijke geneeskundige wordt door Onzen commissaris in de provincie en de officier van gezondheid, op diens aanvrage, door den militairen bevelhebber van het garnizoen of van de naastbij gelegen garnizoensplaats aangewezen. Zij leggen in handen van Onzen commissaris den in art. 78 bedoelden eed of belofte af. Is geen officier van gezondheid beschikbaar, dan wijst Onze commissaris een tweeden burgerlijken geneeskundige aan. Gedeputeerde Staten zijn niet verpligt, in het doen van hunne uitspraak het gevoelen der burgerlijke en militaire geneeskundigen te volgen.

Art 69. Het stellen van een plaatsvervanger of nummerverwisselaar geschiedt bij overeenkomst, die bij notariële acte wordt verleden. De acte is aan een vast registratieregt van vijf gulden onderworpen.

Art. 70. De loteling, die de met zijn plaatsvervanger of nummerverwisselaar gesloten overeenkomst niet naleeft, moet, zoo die overeenkomst door een regterlijk vonnis, in kracht van gewijsde gegaan, is vernietigd, tegen ontslag van zijn plaatsvervanger of nummerverwisselaar zelf in dienst optreden.

Art. 71. Plaatsvervangers worden niet als vrijwilligers bij de zeemagt of het korps mariniers toegelaten. Worden zij bij de in Europa dienende landmagt als vrijwilligers aangenomen, dan ontheft dit de vervangenen niet van de in art. 58 bedoelde aansprakelijkheid, zoolang de ligting, waartoe zij behooren, niet is ontslagen.

Art. 72. Het is aan alle Rijks-, provinciale en gemeente-ambtenaren en aan alle krijgslieden verboden, deel te nemen aan eene onderneming, het bezorgen van plaatsvervangers of nummerverwisselaars ten doel hebbende.

HOOFDSTUK VI.

VAN DEN MILITIERAAD.

§ 1. *Van de zamenstelling van den militieraad.*

Art. 73. De militieraad is zamengesteld uit: een lid van de Provinciale Staten, niet tot de Gedeputeerde Staten behoorende, als voorzitter; een lid van den raad van eene van de onder het regtsgebied van den militieraad behoorende gemeenten; een hoofdofficier van de landmagt, of, ingeval geen hoofdofficier beschikbaar is, een officier van minderen rang; een secretaris.

Art. 74. De voorzitters en de leden van den raad worden jaarlijks door Ons benoemd. Tevens wordt door Ons benoemd een lid van de Provinciale Staten, niet tot de Gedeputeerde Staten behoorende, om den voorzitter, een raadslid om het raadslid, en een officier om den hoofdofficier, in geval van ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis, te vervangen.

Art. 75. De secretaris wordt jaarlijks door Onzen commissaris in de provincie benoemd.

Art. 76. De militie-commissaris heeft zitting in den raad en eene raadgevende stem.

Art. 77. De militieraad wordt bijgestaan door een burgerlijk geneeskundige en een officier van gezondheid. De burgerlijke geneeskundige wordt door den raad en de officier van gezondheid door den chef van de geneeskundige dienst van de zee- of van de landmagt aangewezen. Is geen officier van gezondheid beschikbaar, dan wijst de militieraad een tweeden burgerlijken geneeskundige aan. De burgerlijke geneeskundigen worden zooveel mogelijk dagelijks afgewisseld.

Art. 78. De burgerlijke geneeskundigen en de officieren van gezondheid leggen, eenmaal voor elke ligting, alvorens hunne werkzaamheden bij den militieraad aan te vangen, in handen van den voorzitter van den raad een eed of belofte af, volgens een daarvan door Ons te geven voorschrift.

Art. 79. De voorzitter, de burgerlijke leden en de secretaris van den militieraad en de in art. 77 bedoelde burgerlijke geneeskundigen ontvangen voor elke vergadering, die zij bijwonen, een door Ons te bepalen presentiegeld. Zij genieten voorts, zoo zij zich ter behandeling der zaken van den militieraad buiten hunne woonplaats moeten begeven, reis- en verblijfkosten uit 's Rijks kas, volgens het door Ons te bepalen bedrag.

§ 2. *Van de werkzaamheden en de bevoegdheid van den militieraad.*

Art. 80. Zoo Wij noodig achten, dat in eene provincie meer dan één militieraad zij, wordt het regtsgebied van elken van die raden door Ons bepaald.

Art. 81. De militieraad vergadert in de hoofdplaats der provincie, of, bestaat er in de provincie meer dan één militieraad, in de daartoe door Ons aan te wijzen gemeente. Hij kan in meer dan ééne gemeente vergaderen, indien Wij dit noodig achten.

Art. 82. Burgemeester en wethouders der gemeente, waar de militieraad vergadert, zorgen voor een daartoe geschikt vertrek en voor de noodige schrijfbehoeften. Zij zorgen insgelijks, dat er in een afzonderlijk vertrek gelegenheid zij tot het geneeskundig onderzoek van de manschappen.

Art. 83. De militieraad houdt twee zittingen. De eerste wordt geopend den tweeden maandag in maart, de andere den eersten maandag in april. De werkzaamheden worden dagelijks gedurende ten minste zes uren, zoolang personen te onderzoeken of zaken te behandelen zijn, voortgezet, uitgezonderd op Zon- en algemeene Christelijke feestdagen.

Art. 84. Ten minste acht dagen vóór het openen van eene zitting van den militieraad, geschiedt door burgemeester en wethouders van elke betrokken gemeente eene openbare kennisgeving, waarbij de tijd en de plaats der zitting worden vermeld. Die tijd en plaats worden, ten minste drie dagen vóór het openen van de zitting, bovendien bekend gemaakt aan elken loteling, die bij de loting, volgens art. 36, eene of meer redenen van vrijstelling heeft opgegeven. Dit geschiedt door burgemeester en wethouders door middel van een aan zijne woning of aan die van zijn vader of voogd te bezorgen biljet. Het niet ontvangen van dit biljet ontheft niet van de verpligting tot het verschijnen voor den militieraad of tot het indienen van de tot staving der redenen van vrijstelling gevorderde bewijsstukken.

Art. 85. Voor den militieraad moet verschijnen: de vrijwilliger voor de militie; de loteling, die vrijstelling verlangt wegens ziekte of gebreken of gemis van de gevorderde lengte; hij, die voor een loteling als plaatsvervanger of als nummerverwisselaar verlangt op te treden.

Art. 86. Krankzinnigen, doofstommen en blinden, in erkende gestichten opgenomen, behoeven niet voor den militieraad te verschijnen. Zij kunnen volstaan met de overlegging van eene verklaring omtrent hun toestand, door den eersten geneeskundige van het gesticht afgegeven, door een der bestuurders van het gesticht voor gezien geteekend en door den burgemeester der gemeente, waarin het gesticht ligt, gewaarmerkt.

Art. 87. De loteling, die wegens ziekte of gebreken buiten staat is voor den raad te verschijnen, wordt in zijne woning onderzocht. Dit geschiedt door een daartoe door den militieraad aan te wijzen burgerlijk geneeskundige en door den aan den raad toegevoegden officier van gezondheid, die eene door beiden onderteekende omstandige verklaring omtrent den toestand van den loteling aan den voorzitter van den raad inzenden. De burgerlijke geneeskundige legt, indien hij den in art. 78 bedoelden eed of belofte nog niet heeft afgelegd, dien alsnog mondeling of schriftelijk aan den voorzitter af.

Art. 88. De loteling, die buiten de provincie, waarin hij voor de militie heeft geloot, verblijf houdt, kan, met goedvinden van Onzen commissaris in die provincie, verschijnen voor den militieraad, onder wiens regtsgebied hij verblijf houdt.

Art. 89. In de eerste zitting van den militieraad wordt uitspraak gedaan omtrent: de verschenen vrijwilligers voor de militie; de lotelingen, die redenen van vrijstelling hebben ingediend; de lotelingen, in de artt. 52 en 53 bedoeld; alle overige lotelingen.

Art. 90. In de tweede zitting van den militieraad wordt uitspraak gedaan omtrent alle in de eerste zitting niet afgedane zaken en omtrent hen, die als plaatsvervanger of nummerverwisselaar verlangen op te treden.

Art. 91. Alle besluiten van den militieraad worden bij meerderheid van stemmen genomen. De voorzitter en de leden onthouden zich van medestemmen over zaken, waarin personen, hun in bloed- of aanverwantschap, tot den derden graad ingesloten, bestaande, betrokken zijn. Tot het doen van uitspraak in zoodanige zaken worden hunne plaatsvervangers opgeroepen.

Art. 92. Omtrent elken loteling wordt afzonderlijk eene uitspraak gedaan; zij luidt: òf: vrijgesteld; òf: voor de dienst aangewezen; òf: *voor altijd* van de dienst uitgesloten; òf: *voorloopig* van de dienst uitgesloten. De uitspraak wordt in het lotingsregister achter den naam van den loteling, wien zij geldt, opgeteekend. Stelt de loteling een plaatsvervanger of nummerverwisselaar, dan wordt daarvan insgelijks achter zijn naam melding gemaakt.

Art. 93. De militieraad is niet verpligt, in het doen van zijne uitspraken het gevoelen van de geneeskundigen, die hem bijstaan, te volgen.

Art. 94. De voor den geregelden loop der werkzaamheden van den militieraad noodige voorschriften worden door Ons gegeven.

§ 3. *Van het beroep van de uitspraken van den militieraad.*

Art. 95. Gedurende veertien dagen, te rekenen van den dag, waarop de militieraad eene uitspraak heeft gedaan, kunnen tegen die uitspraak bij Gedeputeerde Staten bezwaren worden ingebragt door: den loteling, omtrent wien de uitspraak is gedaan, of door zijn vader of voogd; den loteling, wiens nummer ten gevolge van de uitspraak zou worden opgeroepen, of door zijn vader of voogd; den reeds ingelijfden loteling, die ten gevolge van de uitspraak niet uit de dienst zou worden ontslagen, of door zijn vader of voogd; den betrokken militie-commissaris.

Art. 96. Geene bezwaren kunnen worden ingediend tegen eene uitspraak, waarbij: een loteling voor de dienst is aangewezen, zonder dat door hem eenige reden van vrijstelling was ingebragt; vrijstelling van dienst is verleend of geweigerd op grond van het niet of al bezitten van de gevorderde lengte; een plaatsvervanger of nummerverwisselaar, wegens gemis van de gevorderde vereischten, niet is toegelaten.

Art. 97. De bezwaren worden bij Gedeputeerde Staten ingediend door middel van een door de noodige bewijsstukken gestaafd verzoekschrift op ongezegeld papier, onderteekend door hem, die ze inbrengt. Deze brengt het verzoekschrift in, tegen bewijs van ontvang, bij den burgemeester zijner woonplaats, die het terstond aan Gedeputeerde Staten opzendt.

De militie-commissaris dient zijne bezwaren in door een brief aan Gedeputeerde Staten.

Art. 98. Gedeputeerde Staten onderzoeken de bij hen ingebragte bezwaren zonder uitstel en doen omtrent elke zaak afzonderlijk ten spoedigste eene uitspraak, met de redenen omkleed. Hunne uitspraak wordt terstond medegedeeld aan burgemeester en wethouders der gemeente, waartoe de loteling, wien de uitspraak geldt, behoort, en aan hem, die de bezwaren inbragt. Strekt de uitspraak tot vrijstelling of uitsluiting van de dienst, dan geven burgemeester en wethouders daarvan dadelijk kennis aan den loteling, die dien ten gevolge zal worden opgeroepen, of aan zijn vader of voogd.

Art. 99. Ingeval de bezwaren zijn ingebragt op grond van het al of niet verleenen van vrijstelling wegens ziekte of gebreken, doen Gedeputeerde Staten geene uitspraak dan na den betrokken loteling voor zich te hebben doen verschijnen en geneeskundig onderzoeken. Daarbij geldt hetgeen in de vijf laatste zinsneden van art. 68 is bepaald. Gedeputeerde Staten kunnen den loteling, die wegens ziekte of gebreken buiten staat is voor hen te verschijnen, in zijne woning doen onderzoeken. Dit geschiedt op de in art. 87 voorgeschreven wijze.

Art. 100. Wanneer een loteling weigert aan de, krachtens art. 99, door Gedeputeerde Staten gedane

oproeping te voldoen, wordt hij, op last van onzen commissaris in de provincie, door den burgemeester zijner woonplaats onder verzekerd geleide voor Gedeputeerde Staten gebragt.

Art. 101. Van de uitspraken van Gedeputeerde Staten, met uitzondering van die betreffende het al of niet verleenen van vrijstelling wegens ziekte of gebreken, kan gedurende veertien dagen, te rekenen van den dag waarop de uitspraken ter kennis van de belanghebbenden zijn gebragt, bij Ons in beroep worden gekomen door: den loteling, wiens bezwaren door de uitspraak niet zijn weggenomen, of door zijn vader of voogd; den loteling, wiens nummer ten gevolge van de uitspraak van Gedeputeerde Staten zou worden opgeroepen, of door zijn vader of voogd; den reeds ingelijfden loteling, die ten gevolge van de uitspraak van Gedeputeerde Staten niet uit de dienst zou worden ontslagen, of door zijn vader of voogd; Onzen commissaris in de provincie.

Art. 102. Onze beslissing, zoo spoedig mogelijk nadat het beroep is gedaan, bij een met redenen omkleed besluit, den Raad van State gehoord, te nemen, wordt gezonden aan Onzen commissaris in de provincie, die voor de uitvoering zorgt.

Art. 103. De uitvoering van de uitspraak, waartegen bezwaren zijn ingebragt, blijft tot aan de einduitspraak geschorst.

HOOFDSTUK VII.

VAN DEN MILITIE-COMMISSARIS.

Art. 104. De militie-commissaris wordt door Ons benoemd en ontslagen. Niemand is tot militie-commissaris benoembaar dan die Nederlander, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsregten is en den leeftijd van dertig jaren heeft vervuld.

Art. 105. De militie-commissaris heeft den rang van luitenant-kolonel, tenzij hij een hoogeren rang als gepensioneerd officier mogt hebben. Hij heeft zijne vaste woonplaats in de door Ons aan te wijzen gemeente.

Art. 106. Hij begeeft zich tot het onderzoeken van de met onbepaald verlof gezonden manschappen van de militie te land naar de daartoe aan te wijzen plaatsen. Hij is bevoegd, tot handhaving van de orde, bij dat onderzoek de sterke hand in te roepen.

Art. 107. Bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis van den militie-commissaris wordt hij, zoodra noodig, vervangen door een door Onzen commissaris in de provincie aan te wijzen persoon.

Art. 108. De bevoegdheid en de werkzaamheden van den militie-commissaris worden door Ons, in overeenstemming met deze wet, geregeld.

HOOFDSTUK VIII.

VAN HET OPROEPEN EN HET AFLEVEREN VAN DE BIJ DE MILITIE IN TE LIJVEN MANSCHAPPEN.

Art. 109. De voor dienst aangewezen lotelingen worden tot het voltallig maken van het aandeel van elke gemeente in de ligting opgeroepen naar de volgorde der door of voor hen getrokken nummers, te beginnen met het laagste. Elk loteling, in dat aandeel begrepen, en elk vrijwilliger voor de militie ontvangt, ten minste vijf dagen vóór den dag, waarop hij zal worden afgeleverd, door tusschenkomst van den burgemeester zijner woonplaats, van Onzen commissaris in de provincie een brief van oproeping, vermeldende den dag, het uur en de plaats voor de aflevering bepaald.

Art. 110. Jaarlijks tusschen den 15den april en den 1sten mei geschiedt de aflevering van de in dat jaar door den militieraad voor de dienst aangewezen en in de ligting begrepen lotelingen, van hunne plaatsvervangers of nummerverwisselaars en van de vrijwilligers voor de ligting van dat jaar.

Art. 111. De aflevering geschiedt aan de provinciale militaire autoriteit door of van wege Onzen commissaris in de provincie, die daarvoor dag, uur en plaats bepaalt.

Art. 112. De burgemeester van elke gemeente zorgt voor het verzamelen van de tot het aandeel zijner gemeente behoorende manschappen en voor hunne overbrenging naar de voor de aflevering bestemde plaats. Algemeene voorschriften omtrent het verzamelen en de overbrenging worden door Onzen commissaris in de provincie gegeven.

Art. 113. Onze commissaris in de provincie zorgt dat, ter vervulling van de plaatsen der manschappen, die op den 1 augustus van het jaar der aflevering aan het aandeel van elke gemeente in de ligting ontbreken, de houders van de aan de beurt liggende hoogere nummers onverwijld ter inlijving worden opgeroepen.

Art. 114. Wanneer een loteling binnen vier maanden na zijne aflevering blijkt voor de dienst ongeschikt te zijn, wordt zijne herkeuring bij Gedeputeerde Staten der provincie, voor welke hij heeft geloot, aangevraagd. Binnen veertien dagen na die aanvraag doen Gedeputeerde Staten den loteling voor zich verschijnen en, is de herkeuring aangevraagd wegens ziekte of gebreken, door geneeskundigen onderzoeken. Daarbij geldt hetgeen in de vijf laatste zinsneden van art. 68 is bepaald. Van de uitspraak van Gedeputeerde Staten, krachtens dit artikel te doen, is geen beroep toegelaten.

Art. 115. Indien de loteling, in het voorgaand artikel bedoeld, door Gedeputeerde Staten wordt afgekeurd, wordt hij uit de dienst ontslagen. Geschiedt die afkeuring vóór den 15 december van het jaar waarin hij is ingelijfd, dan wordt de houder van het aan de beurt liggend hooger nummer der ligting van dat jaar en van de gemeente, voor welker aandeel hij is opgetreden, of, was hij nummerverwisselaar, de loteling, voor wien hij in de dienst was opgetreden, onverwijld ter inlijving opgeroepen.

Art. 116. Het overbrengen en afleveren van hen, die bij de uitspraak van burgemeester en wethouders, van Gedeputeerde Staten of in hooger beroep voor de dienst zijn aangewezen en in het algemeen van alle na het tijdstip, bedoeld in art. 110, in te lijven manschappen, geschiedt overeenkomstig de artt. 109, 111 en 112.

Art. 117. Zoodra de manschappen, die ter aflevering worden opgezonden, hunne woonplaatsen verlaten, komen de kosten van hunne reis, voeding en huisvesting en de reis- en verblijfkosten hunner geleiders ten lasten van 's Rijks kas.

HOOFDSTUK IX.

VAN DE DIENST, HET VERLOF EN HET ONTSLAG DER BIJ DE MILITIE INGELIJFDEN.

§ 1. *Van de dienst.*

Art. 118. De afgeleverde manschappen worden, volgens de door Ons te geven voorschriften, bij de korpsen van het leger ingelijfd.

Art. 119. De bij de militie ingelijfden dienen te gelijk met en op dezelfde wijze als de vrijwilligers bij het leger. Zij mogen echter niet, dan met hunne toestemming, naar de kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen gezonden worden.

Art. 120. De bij de militie ingelijfden worden gedurende het geheele eerste jaar van hun diensttijd onder de wapenen gehouden, tenzij Wij zulks niet noodig achten.

Art. 121. Behalve de ligting, die voor het eerst dient, kan steeds een vijfde van het geheele bedrag der vijf ligtingen van de militie onder de wapenen worden gehouden of geroepen. Dat vijfde wordt zamengesteld uit de manschappen: die krachtens art. 166 zonder loting zijn ingelijfd en hun eerste dienstjaar hebben volbragt; die krachtens de artt. 172 en 174 zijn in dienst gesteld en hun eerste dienstjaar hebben volbragt, voor zooverre omtrent hen is beslist, dat zij gedurende twee of vijf jaren onder de wapenen zullen worden gehouden; die krachtens art. 178 in dienst zijn gesteld en hun eerste dienstjaar hebben volbragt; die, na hun eerste dienstjaar te hebben volbragt, verlangen onder de wapenen te blijven of te worden geroepen.

Art. 122. Is het in het vorig artikel bedoelde vijfde deel niet op de daar bepaalde wijze voltallig te maken, dan wordt het in de hieronder volgende orde aangevuld door: de niet voor hunne broeders opgetreden plaatsvervangers, die hun eerste dienstjaar hebben volbragt; de overige manschappen, die hun eerste dienstjaar hebben volbragt; de niet voor hunne broeders opgetreden plaatsvervangers, die hun tweede dienstjaar hebben volbragt; de overige manschappen, die hun tweede dienstjaar hebben volbragt. Is slechts een deel van eene van deze soorten van manschappen ter aanvulling noodig, dan wordt dat deel aangewezen door loting, op de door Ons te bepalen wijze te houden.

Art. 123. Jaarlijks op den door Ons te bepalen tijd komen, zoover Wij zulks noodig achten, twee of meer ligtingen van de militie gedurende zes weken te zamen om in den wapenhandel te worden geoefend.

Art. 124. Is het bij eene buitengewone oproeping van de militie te land slechts noodig enkele ligtingen op te roepen, dan gaat steeds de oproeping van de jongere die van de oudere ligting vooraf.

Art. 125. Aan de bij de militie ingelijfden, die verlangen na volbragten oefeningstijd onder de wapenen te blijven of te komen, zonder vrijwilliger bij de zeemagt of bij het leger te worden, wordt zulks vergund. Een minderjarige behoeft daartoe de toestemming van zijn vader of voogd niet.

Art. 126. De bij de militie te land ingelijfden worden, zoolang hun militie-diensttijd duurt, alleen als vrijwilligers toegelaten bij het leger hier te Lande of bij het krijgsvolk, dienende in 's Rijks overzeesche bezittingen.

Art. 127. Aan de geestelijken bij de erkende kerkgenootschappen en aan de studenten in de godgeleerdheid, die daartoe aan erkende inrigtingen van onderwijs worden opgeleid, wordt door Ons, op hunne aanvrage, telkens voor een jaar, vrijstelling van de werkelijke dienst verleend. Gelijke vrijstelling kan ook in andere bijzondere gevallen door Ons aan de overige bij de militie ingelijfden worden toegekend. Wordt de vrijstelling niet op nieuw verleend en heeft de ingelijfde nog niet, krachtens art. 120, zijn eersten oefeningstijd volbragt, dan is hij daartoe alsnog verpligt.

Art. 128. De bij de militie ingelijfden worden niet tot het aangaan van een huwelijk toegelaten zonder schriftelijke toestemming van hun bevelhebber. Die toestemming wordt in tijd van vrede niet geweigerd aan hen, die hun voorlaatste dienstjaar hebben volbragt.

Art. 129. Het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te land en de reglementen van krijgstucht zijn op de manschappen der militie, die zich onder de wapenen bevinden, van toepassing. Die manschappen worden geacht onder de wapenen te zijn: zoolang zij zich bij hun korps bevinden; gedurende den tijd, dien het in art. 137 bedoeld onderzoek duurt; in het algemeen wanneer zij in uniform zijn gekleed.

§ 2. *Van het verlof.*

Art. 130. De bij de militie ingelijfden worden, wanneer zij niet meer krachtens de artt. 120, 121 en 122 onder de wapenen behooren te blijven, met verlof huiswaarts gezonden. Indien meerdere ligtingen bijeen zijn, wordt bij voorkeur aan de oudere vóór de jongere verlof gegeven.

Art. 131. De verlofganger geniet gedurende zijn verloftijd geene soldij, noch toelage uit 's Rijks kas.

Art. 132. Hij meldt zich binnen dertig dagen na den dag, waarop hem de verlofpas is uitgereikt, bij den burgemeester zijner woonplaats aan, ten einde deze zijn verlofpas voor gezien teekene.

Art. 133. De verlofganger, die zich in eene andere gemeente gaat vestigen, geeft daarvan kennis aan den burgemeester zijner woonplaats. Binnen dertig dagen na den dag, waarop hij komt in de gemeente, waar hij zich vestigt, meldt hij zich aan bij den burgemeester dier gemeente, ten einde deze zijn verlofpas voor gezien teekene.

Art. 134. De burgemeester van elke gemeente houdt een afzonderlijk register van de in zijne gemeente gevestigde verlofgangers en teekent daarin aan wie van hen de gemeente hebben verlaten of overleden zijn.

Art. 135. De verlofganger mag zich zonder toestemming van onzen Minister van Oorlog niet langer dan gedurende acht dagen buiten 's Lands begeven.

Art. 136. De verlofganger, die art. 132, 133, 135 of 156 niet naleeft, wordt onder de wapenen geroepen en gedurende drie maanden gehouden.

Art. 137. De verlofgangers worden jaarlijks ten minste eenmaal op den door Ons te bepalen tijd door den militie-commissaris onderzocht.

Art. 138. Onze commissaris in de provincie bepaalt de plaatsen, dagen en uren, waarop het onderzoek zal plaats hebben. Hiervan geschiedt in elke gemeente door Burgemeester en Wethouders, ten minste vijf dagen te voren, openbare kennisgeving.

Art. 139. De verlofganger verschijnt bij het onderzoek in uniform gekleed en voorzien van de kleeding- en uitrustingstukken, hem bij zijn vertrek met verlof medegegeven, van zijn zakboekje en van zijn verlofpas.

Art. 140. Behoudens het bepaalde in art. 129 kan een arrest van twee tot zes dagen, te ondergaan in de naastbijgelegen provoost of het naastbij zijnde huis van bewaring of arrest, door den militie-commissaris worden opgelegd aan den verlofganger: die zonder geldige reden niet bij het onderzoek verschijnt; die, daarbij verschenen zijnde, zonder geldige reden, niet voorzien is van de in het voorgaand artikel vermelde voorwerpen; wiens kleeding- of uitrustingstukken bij het onderzoek niet in voldoenden staat worden bevonden; die kleeding- of uitrustingstukken, aan een ander behoorende, als de zijne vertoont.

Art. 141. Is de verlofganger, wien krachtens het voorgaand artikel arrest is opgelegd, bij het onderzoek tegenwoordig, dan kan hij dadelijk onder verzekerd geleide in arrest worden gebragt. Is hij niet tegenwoordig en onderwerpt hij zich niet aan de hem opgelegde straf, dan wordt hij, op schriftelijke aanvrage van den militie-commissaris, te rigten aan den burgemeester der woonplaats van dien verlofganger, aangehouden en onder verzekerd geleide naar de naastbij gelegen provoost of het naastbij zijnde huis van bewaring of arrest overgebragt.

Art. 142. Onverminderd de straf, in art. 140 vermeld, is de verlofganger verpligt, op den daartoe door den militie-commissaris te bepalen tijd en plaats en op de in art. 139 voorgeschreven wijze voor hem te verschijnen om te worden onderzocht.

Art. 143. De verlofganger, die zich bij herhaling schuldig maakt aan het feit, in de 5de zinsnede van art. 140 bedoeld, of niet overeenkomstig art. 142 voor den militie-commissaris verschijnt, of, aldaar verschenen zijnde, in het geval verkeert, in de 3de en 4de zinsneden van art. 140 vermeld, wordt onder de wapenen geroepen en van drie tot zes maanden gehouden.

Art. 144. De verlofganger, die niet voldoet aan de oproeping onder de wapenen, wordt als deserteur vervolgd en gestraft.

§ 3. *Van het ontslag.*

Art. 145. Elk bij de militie ingelijfde ontvangt, vijf jaren na den dag zijner inlijving, een bewijs van ontslag uit de dienst. Heeft hij echter in zijn diensttijd gedurende zes maanden of langer gevangenisstraf ondergaan, dan ontvangt hij dat bewijs zoo veel later als zijne gevangenhouding heeft geduurd.

Art. 146. Is de Staat in oorlog of in andere buitengewone omstandigheden op den tijd, waarop den ingelijfde het bewijs van ontslag moet worden uitgereikt, en wordt het door Ons noodig geacht hem langer in dienst te houden, dan wordt hem het bewijs niet afgegeven, alvorens omtrent de voordragt van wet, die hem tot langer dienst verpligten zou, beslist zij.

Art. 147. Het bewijs van ontslag wordt gezonden aan den burgemeester der woonplaats van den ingelijfde en aan deze door hem uitgereikt. Bevindt de ingelijfde zich op het tijdstip van zijn ontslag onder de wapenen, dan wordt hem het bewijs door zijn bevelhebber uitgereikt.

HOOFDSTUK X.

VAN DE ZEEMILITIE IN HET BIJZONDER.

Art. 148. De artt. 118, 119, 123, 128, 129, 135, 137—143 en 145 dezer wet zijn niet van toepassing op de manschappen der militie, die bij de zeemilitie zijn ingelijfd.

Art. 149. De zeemilitie wordt bij voorkeur zamengesteld uit de lotelingen en de vrijwilligers voor de militie, die zich vrijwillig hebben aangemeld om bij de zeemilitie te dienen. Is hun getal niet voldoende, dan wordt het ontbrekende aangevuld uit de overige lotelingen der ligting, die geacht worden de meeste geschiktheid voor de zeedienst te bezitten.

Art. 150. Jaarlijks, in den loop der maand maart, geschiedt door burgemeester en wethouders in elke gemeente eene openbare kennisgeving, waarbij de lotelingen, die verlangen bij de zeemilitie te dienen, worden uitgenoodigd, zich daartoe vóór den 1sten april bij hen aan te melden. Burgemeester en wethouders zenden vóór den 10den april eene opgave van het getal der lotelingen, die zich vrijwillig voor de zeemilitie hebben aangemeld, aan Onzen commissaris in de provincie.

Art. 151. De voor de zeemilitie bestemde manschappen worden bij de aflevering, in art. 111 vermeld, aan eenen daarvoor aangewezen zeeofficier overgegeven.

Art. 152. De zeemilitie wordt bestemd tot bemanning van de verdedigingsvaartuigen voor de binnenlandsche dienst en langs de kusten.

Art. 153. De aan de zeemilitie toegewezen manschappen worden in geen minderen graad geplaatst dan dien van matroos der 3de klasse.

Art. 154. Zij maken de bemanning uit van afzonderlijke schepen, behoudens de aanvulling met de noodige mariniers en geoefende matrozen. De kaders onderofficieren worden zooveel noodig uit de vaste zeemagt aangevuld.

Art. 155. Het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te water en de reglementen van krijgstucht zijn op de manschappen der zeemilitie, die zich in werkelijke dienst bevinden, van toepassing, met uitzondering van de bij de vaste zeemagt gebruikelijke ligchamelijke straffen. Daarvoor treedt in de plaats: in correctionnele zaken, voor de straf van handdagen, die van opsluiting in eene provoost of politiekamer van twee tot veertien dagen; in criminele zaken, voor de straf van laarzen, die van gevangenzetting van een tot drie jaren. De manschappen worden geacht in werkelijke dienst te zijn van het oogenblik af, dat zij zijn overgenomen door den daartoe aangewezen zeeofficier, tot dat zij met groot verlof van boord vertrekken.

Art. 156. De manschappen der zeemilitie, die zich met verlof bevinden, mogen zich zonder toestemming van Onzen Minister van Marine niet langer dan gedurende acht dagen buiten 's lands begeven. Hun kan vergunning tot uitoefening van de buitenlandsche zeevaart worden verleend.

Art. 157. De manschappen der zeemilitie worden, zoolang hun militie diensttijd duurt, alleen als vrijwilligers toegelaten bij de zeemagt.

Art. 158. De manschappen der zeemilitie worden niet tot het aangaan van een huwelijk toegelaten zonder schriftelijke toestemming van Onzen Minister van Marine. Die toestemming wordt in tijd van vrede niet geweigerd aan hen, die hun voorlaatste dienstjaar hebben volbragt.

Art. 159. Elk bij de zeemilitie ingelijfde ontvangt vier jaren na de dag zijner inlijving een bewijs van ontslag uit de dienst. Heeft hij echter in zijn diensttijd gedurende zes maanden of langer gevangenisstraf ondergaan, dan ontvangt hij dat bewijs zooveel later als zijne gevangenhouding heeft geduurd.

Art. 160. Aan hem, die na volbragten diensttijd uit de zeemilitie is ontslagen en daarbij een bewijs van goed gedrag heeft bekomen, wordt, wanneer hij binnen een jaar na zijn ontslag eene vrijwillige verbindtenis bij de vaste zeemagt aangaat, voor den graad, waarin hij is aangenomen, eene premie toegekend, de helft hooger dan die, voor de gewone vrijwilligers bepaald.

Art. 161. De loteling, die zijn diensttijd bij de zeemilitie heeft volbragt en een behoorlijk paspoort heeft bekomen, is *in tijd van vrede* van de dienst bij de schutterijen vrijgesteld. De van hem in tijd van gevaar en oorlog te vorderen dienst wordt door de wet op de schutterijen geregeld.

HOOFDSTUK XI.

VAN HET VERZUIM VAN INSCHRIJVING, VAN HET NIET VERSCHIJNEN VOOR BURGEMEESTER EN WETHOUDERS, VAN HET NIET VOLDOEN AAN DE OPROEPING TER INLIJVING EN VAN DE VRIJSTELLING, OP VALSCHE BEWIJSSTUKKEN VERKREGEN.

Art. 162. Hij, wiens aangifte ter inschrijving voor de militie in het jaar en in de gemeente, waarin zij had moeten geschieden, verzuimd is, wordt, zoodra het wordt ontdekt, door Gedeputeerde Staten der provincie, binnen welke de inschrijving had moeten plaats vinden, gebragt. Gedeputeerde Staten onderzoeken het geval en doen daaromtrent ten spoedigste uitspraak.

Art. 163. Indien hij, wiens aangifte ter inschrijving verzuimd is, zoo deze had plaats gehad, vrijstelling van dienst had kunnen erlangen, kan die hem alsnog worden verleend, mits de reden van vrijstelling bij zijn verschijnen voor Gedeputeerde Staten nog besta.

Art. 164. Hij, die niet verkeert in het geval, in het voorgaand artikel bedoeld, wordt, is hij voor de dienst geschikt bevonden, daartoe zonder loting aangewezen.

Art. 165. Gedeputeerde Staten brengen hunne uitspraak terstond ter kennis van burgemeester en wethouders der gemeente, waartoe hij, wiens aangifte ter inschrijving is verzuimd, behoort. Strekt die uitspraak tot vrijstelling of uitsluiting van de dienst, dan geven burgemeester en wethouders daarvan dadelijk kennis aan den loteling, die dien ten gevolge zal worden opgeroepen of, reeds ingelijfd zijnde, niet uit de dienst wordt ontslagen, of aan zijn vader of voogd. Van de uitspraak kan bij Ons in beroep worden gekomen. Hierbij gelden de artt. 101—103.

Art. 166. De in art. 162 bedoelde persoon, die bij de einduitspraak voor de dienst is aangewezen, wordt, behoudens de bepaling van art. 67, welke ook zijn leeftijd zij, voor vijf jaren ingelijfd en gedurende de twee eerste jaren onder de wapenen gehouden. Hij komt in mindering van de ligting van het jaar waarin hij had moeten loten, of, is die ligting reeds ontslagen, in mindering van de ligting van het jaar waarin hij voor de dienst is aangewezen. Is de ligting, in mindering waarvan hij komt, reeds afgeleverd, dan wordt, bij zijne inlijving, de houder van het hoogste van de voor die ligting in dienst gestelde nummers uit de gemeente waartoe hij behoort, ontslagen.

Art. 167. Op hem, die vroeger is ingeschreven dan in het jaar waarin zijne inschrijving had moeten geschieden, zijn de artt. 162—166 niet van toepassing. Hij blijft behooren tot de ligting van het jaar, waarvoor hij heeft geloot.

Art. 168. De in vrijheid gestelde gevangene, bedoeld in art. 54, die verzuimt, binnen den in dat artikel vermelden tijd, voor burgemeester en wethouders te verschijnen, wordt, zoodra het wordt ontdekt, voor Gedeputeerde Staten der provincie, binnen welke hij is ingescheven, gebragt. Gedeput. Staten onderzoeken het geval en doen daaromtrent ten spoedigste uitspraak.

Art. 169. Indien de in vrijheid gestelde, ware hij vo burgemeester en wethouders verschenen, vrijstelling v dienst had kunnen erlangen, dan kan hem die alsn worden verleend, mits de reden van vrijstelling bij zi verschijnen voor Gedeputeerde Staten nog besta.

Art. 170. Hij, die niet verkeert in het geval in het voo gaand artikel bedoeld, wordt, is hij voor de dienst geschi bevonden, daartoe aangewezen.

Art. 171. Op de uitspraken, krachtens art. 161 te doe is art. 165 van toepassing.

Art. 172. De in art. 168 bedoelde persoon, die b einduitspraak voor de dienst is aangewezen, wordt, indi het voor hem getrokken nummer opgeroepen zou zijn g weest, welke ook zijn leeftijd zij, overeenkomstig art. voor vijf jaren ingelijfd. De aldus ingelijfde wordt g durende de twee eerste jaren onder de wapenen gehoud tenzij blijke, dat omstandigheden, van zijn wil onafh kelijk, hem hebben belet voor burgemeester en wethoud te verschijnen.

Art. 173. De vrijwilliger voor de militie en de loteli die niet aan de in art. 109 bedoelde oproeping heeft v daan, wordt, zoodra het wordt ontdekt, voor Gedeputee Staten der provincie, tot welker aandeel in de ligting hij b hoort, gebragt. Gedep. Staten onderzoeken het geval doen daaromtrent ten spoedigste eene uitspraak en breng die terstond ter kennis van burgemeester en wetho der gemeente waartoe de achtergeblevene behoort.

Art. 174. Is hij voor de dienst geschikt bevonden, d wordt hij, welke ook zijn leeftijd zij, voor vijf jaren i gelijfd. De aldus ingelijfde wordt gedurende dien g schen tijd onder de wapenen gehouden, tenzij blijke, d omstandigheden, van zijnen wil onafhankelijk, hem hebb belet aan de oproeping te voldoen. Bij zijne inlijvi wordt de houder van het nummer, dat ten gevolge v zijn achterblijven mogt zijn in dienst gesteld, daaruit on slagen. In de ligting, waarvoor hij is opgeroepen gewee reeds ontslagen, dan komt hij in mindering van de ligti van het jaar waarin zijne inlijving geschiedt. Is di ligting reeds afgeleverd, dan wordt bij zijne inlijving de houder van het hoogste van de voor die ligting in dienst gestelde nummers uit de gemeente waartoe hij behoort, ontslagen.

Art. 175. Op den loteling, die een plaatsvervanger of nummerverwisselaar heeft gesteld, zijn de artt. 173 en 174 niet van toepassing. Hij wordt, indien zijn plaatsvervanger of nummerverwisselaar niet is opgekomen, ters ter inlijving opgeroepen.

Art. 176. De plaatsvervanger of nummerverwisselaa niet ter inlijving is opgekomen op den in art. 109 doelden tijd, wordt overeenkomstig art. 173 behandeld.

Art. 177. Hebben omstandigheden, van zijn wil on hankelijk, hem belet op te komen, is hij voor de die alsnog geschikt en is de ligting van het jaar waarin hij had moeten optreden nog niet ontslagen, dan wordt hij, indien de loteling jegens wien hij zich had verbonden, dit verlangt, tegen ontslag van dezen of van den nader door dien loteling gestelden plaatsvervanger, in dienst gesteld en te gelijk met de manschappen van die ligting ontslagen.

Art. 178. Hij wordt, zoo hij niet is opgekomen, zonder dat omstandigheden, van zijn wil onafhankelijk, het hem hebben belet, is hij voor de dienst alsnog geschikt, voor vijf jaren ingelijfd en gedurende dien ganschen tijd onder de wapenen gehouden. Is de loteling, jegens wien hij zich had verbonden, of de nader door dezen gestelde plaatsvervanger nog in dienst, dan wordt deze bij zijne inlijving ontslagen.

Art. 179. Hij, die door het overleggen van een valsch of vervalscht attest of bewijsstuk eene vrijstelling van de dienst heeft verkregen, wordt, na voorafgaande toepassing van de bepalingen van het Wetb. van Strafr. en, is hem straf opgelegd, na die te hebben ondergaan, voor Gedep. Staten der provincie binnen welke hij is geschreven, gebragt. Gedep. Staten doen te zijnen opzigte ten spoedigste eene uitspraak tot aanwijzing voor of wel tot vrijstelling of uitsluiting van de dienst, en brengen die terstond ter kennis van burgemeester en wethouders der gemeente waartoe hij behoort. Is hij voor de dienst geschikt bevonden, dan wordt hij, welke ook zijn leeftijd zij, voor vijf jaren ingelijfd en gedurende de twee eerste jaren onder de wapenen gehouden. De inlijving geschiedt overigens overeenkomstig de tweede en derde zinsneden van art. 55.

Art. 180. Voor het geneeskundig onderzoek gelden de vijf laatste zinsneden van art. 68.

Art. 181. Van de uitspraken van Gedeputeerde Staten, krachtens de artt. 173, 176 en 179 te doen, is geen beroep toegelaten.

Art. 182. De ambtenaren, belast met het opsporen van misdrijven, en alle verdere beambten van politie zijn belast met de opsporing van hen, die niet overeenkomstig art. 18 ter inschrijving zijn aangegeven; die niet overeenkomstig art. 54 voor burgemeester en wethouders zijn verschenen; die niet aan de in art. 109 bedoelde oproeping hebben voldaan. Deze nalatigen kunnen gearresteerd en voorloopig in hechtenis gehouden worden.

Art. 183. Hebben de personen, in de artt. 162, 168, 173, 176 en 179 bedoeld, den leeftijd van veertig jaren volbragt, dan worden zij van de dienst vrijgesteld.

HOOFDSTUK XII.

STRAFBEPALINGEN.

Art. 184. Met boete van *f* 25 tot *f* 100 wordt gestraft de overtreding van art. 21.

Art. 185. Met boete van *f* 25 tot *f* 100 en gevangenisstraf van drie dagen tot eene maand, te zamen of afzonderlijk, wordt gestraft: hij, die niet overeenkomstig art. 54 voor burgemeester en wethouders is verschenen; hij, die niet aan de oproeping, bedoeld in art. 109, heeft voldaan.

Art. 186. Met boete van *f* 500 tot *f* 1000 en gevangenisstraf van drie tot vijf jaren, te zamen of afzonderlijk, wordt gestraft hij, die zich door moedwillige verminking voor de dienst bij de militie ongeschikt maakt.

Art. 187. Met boete van *f* 10 tot *f* 50 wordt gestraft de geneeskundige, die, zonder geldige redenen, nalaat, aan de krachtens deze wet gedane oproeping tot een geneeskundig onderzoek op den bepaalden tijd te voldoen.

Art. 188. Met boete van *f* 50 tot *f* 200 wordt gestraft de ambtenaar van den burgerlijken stand, die in strijd handelt met art. 10, 128 of 158.

Art. 189. Bij elke veroordeeling tot boete wordt tevens door den regter bepaald, dat, indien daaraan niet is voldaan binnen twee maanden nadat de veroordeelde tot betaling is aangemaand, de boete door gevangenisstraf van ten hoogste tien maanden zal worden vervangen. De aanmaningen geschieden kosteloos en zijn vrij van zegel-, griffie- en registratieregten.

Art. 190. Art. 463 van het Wetboek van Strafregt en art. 20 der wet van 29 junij 1854 (Staatsblad n.° 102) zijn van toepassing op de overtredingen van deze wet.

OVERGANGSBEPALINGEN.

Art. 191. De ligting van het jaar 1857 blijft in dienst tot den 15 mei 1863; die van het jaar 1858 tot den 15 mei 1864; die van het jaar 1859 tot den 15 mei 1865; die van het jaar 1860 tot den 15 mei 1866; die van het jaar 1861 tot den 15 mei 1867.

Art. 192. Hij, die bij het in werking treden van deze wet van de militie *tijdelijk* is vrijgesteld, wordt: zoo hij zijn twintigste jaar heeft volbragt, voor altijd vrijgesteld; zoo hij zijn twintigste jaar nog niet heeft volbragt en krachtens deze wet regt op vrijstelling heeft, voor altijd vrijgesteld; zoo hij het niet heeft, voor de dienst aangewezen en, ingeval het hem in het vorig jaar ten deel gevallen nummer in de termen van oproeping is gevallen, ingelijfd.

Art. 193. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januarij 1862. Lasten en bevelen, enz.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.